No. 347

Ded
Ded [illegible] 20
Ded vo[illegible] 32
Ded [illegible] 37
Ded [illegible] 38
Ded [illegible] 93
Ded voor [illegible] 99
Ded voor [illegible] procureurs 53
Ded voor [illegible] 109
Ded voor [illegible] 115
Ded voor [illegible] 134
Ded voor [illegible] 163
Ded voor [illegible] 169
Ded voor [illegible] 165
Ded voor [illegible] 175
Ded voor [illegible] 183
Ded voor [illegible] 188
Ded voor [illegible] 191
Ded voor [illegible] 193
Ded voor [illegible] 197
Ded voor [illegible] 198
Dijcke meester 188
Executie 67

F.

Fiscael van India 20
Fugitijven, wegh, en [illegible] 221
Fameuse libellen 223

G.

Gods dienst 9
Geweldige, en Cijpier 38
Gemeenschap van Goederen, en Couwelijk voorwaerden 135

H.

2.

Couwelijcxe voorwaerden 135
Handel die [illegible] 213
[illegible], en [illegible] 215

Ik

Keur [illegible]
Keuren op [illegible]
Keuren op [illegible]
Keuren op [illegible] verkoopen
Keuren op [illegible] verkoopen

L:

Licentie [illegible] 167.
Libellen [illegible] 223.
Lijfdiggende [illegible] 199.

Main [illegible] 53.
militie [illegible] 165.
manslag [illegible] 219.

Notariaat [illegible] 29.

O:

ont [illegible] Licentiemeesters 167.
[illegible] 215.
overloopers wegh, en afloopers 221.
off [illegible]

P:

Propositie van Eerder, of revisie 77.
procureurs, en advocaten 96.
procederen, manieren van dien 53.

R:

Raad van Justitie
Roymeesters
Reformatie, & propositie v. Eerder, of revisie
Roverijen [illegible]

S: 3

[illegible]
[illegible] 6
[illegible] Executien
[illegible]
[illegible] Dijgenden

Successie

Successie en Estate . . . . . 13[illegible]
Schenderijen van Boschgoed 224
Siet Aen Huys . . . . . 20[illegible]
Stads bode en deurwaerder . . . . . [illegible]
Scherpregter . . . . . [illegible]

T:

Tucht Huys 206
Tavernen en drom Aen Drinckers . . . . . 217.
Tuyffken . . . . . 219.

V:

Vendumeester . . . . . 19[illegible]
Vroedvrouwen 197
Vrouwen Tucht Huys 200
Verboden Handel . . . . . 213.
Vechten en Manslagh . . . . . 219.
Vlees Proeven, Keuren Daer op . . . . . 194.
Visch Vertooven, Keuren Daer op . . . . . 195.

W:

Wegh en Opsloopers . . . . . 221.
Weesmeesteren . . . . . 79.
Waegh meester . . . . . 192.
Waghtmeester Verburgerijen . . . . . .

Z:

Zeeroverijen . . . . . 224.

4

Folio. 1

Anthony van Diemen Gouverneur Generaal

ende de raden van India, alle die desen sullen sien
ofte hooren lesen sal uyt, doen weten, alsoo der gene
die tot regeringe van steeden, ofte landen beroepen
kijn, hun voornaemste plicht sij, deselve met goede
wet en beschoppen op dat rust, vrede, ende eendracht
onder de ingeseeten gehouden, ende den een vanden
anderen niet verongelijckt en worde, ende dat niet
genoegh zij, goede wetten te ramen, ende uyt te geven;
maer ook middelen moetten werden aengewend, dat
deselve [illegible] gebracht, ende wel onderhouden
werden, ende wij gedurende, dat veele lofselijke placcaten
ende ordonnantien bij onse voorsaten, als ons successi-
velijcken geemaneert, niet gelijck behoort, geobser-
veert werden, vermits dieselve door de placcaat
boeken. wijt en sijt verspreijt, ende seer langh ge-
extendeert sijnde, sastidieus, ende moeijelijck om lesen
zijn, ende mitsdien niet, wel van jder, dien behoort
geweten worden, waerjnne dierhalven dient voor
sien, soo is, dat wij sulcx in aktinge genomen, ende
na bequame middelen, omme het selve soo veel
doenelijck voor te komen, om gesien hebbende, goet
gevonden hebben, alle de voorsz: placcaten,
ende ordonnantien bij onse voorsaten, ende ons
successivelijck geemaneert, te doen opsoeken, nesu-
meeren, ende bij een vergaderen, ende de substantie
daer uyt gelogen, inde goede ordres elcx onder
sijnen behoorlijcken titul uit kort te stellen,
mitsgaders uyt de gemeene vaderlantse, als gesz:
keyserlijcke rechten daer bij voegen, extingeren
ofte veranderen; sulcx, ende soo veel als tot
welstant van deese republijcke soude werden

5

bevonden

bevonden, [illegible], ende het voorsz: werck tegenwoordig
gekrommelt, in effect gebracht, ende ons [illegible] sijnde
den Toonsten voor den Nederlantschen staat in deze
Landen dienstigh geoordeelt sij; soo hebben wij na
goede overleghe, ende rijpheijt van rade gerezolveert
ende goet gevonden, het selve te approbeeren, con-
firmeren, ende in onse authoriteijt te bevestigen
gelijk het selve approbeeren, confirmeeren, ende
bevestigen [illegible], willende, ende begerende wel
expresselijck, dat het selve mitsgaders de poincten
daerinne beschreven voortaen gehouden, soo in rechten
als daer buijten gebruijcht, geallegeert, ende daer op
bij den rechter gewesen sal worden in allen wijse
ende maniere, off jeder stucq vandien bijsonderlingh
placcatego statueert, ende ge[illegible] pronunceert waeren
ende op dat indesen door de placcaten, die in Coeko-
„in ende bij ons, ofte onse nasaaten sullen worden uijt
gegeven, niet wederom eenige nieuwe [illegible]
ver oorsaecht en worde, hebben wij mede nodigh
geacht, ende geordonneert gelijk doen mits desen, dat
soo wat placcaten, keuren, ofte statuijten in Coekomen
gemaecht ende gepubliceert sullen worden het dis-
positijff daer van bij die vanden raad van Justitie
deses Casteels, ofte den genen, die daer toe van
ons, ofte onse nasaaten sal wesen gelast, met soo
korte, en duijdelijcke woorden als doenlijcke, insgelijcx
in dit tractaat onderbequame titul sal worden
ingesz:, ende gevoegt, welcq als dan mede van
gelijcke kracht, ende waerde gehouden sal
worden, als de placcaten, keuren, ende statuijten
daer het selve uijt genomen sal zijn, ontbieden

6

daeromme.

daeronnder, ende bevelen die van onsen raade van Justitie
als de gerechten in Batavia, mitsgaders alle andere Jus-
ticieelen ende officieren onder onse Gehoorsaemheyt
staende [illegible] gemelte Placaat mede alle de artyc-
kelen daerin vervat, mitsgaders alle geene in
manieren voorsz: nadenkende daer bij noch gevonden
salwerden, punctelyck houden, ende doen
onderhouden, niet [illegible] staende eenige ussantien
keuren, statuyten, ofte Placaten tot noch toe con-
trarie deselve gebruyckt die wy voorsoovel gede-
rogeert hebben [illegible] derogeren mits deser, blyvende
niet [illegible] de Interpretatien
ende Declaringe [illegible] disputeren, die uyt het selve
souden mogen ontstaen, mitsgaders het alteren
ende amplieren van dien, na dat sulcxsins [illegible]
bevonden salwerden te behooren, ende alles bij
provisie, ende tot dat bij de Heeren onse principalen
mede authorisatie, ofte approbatie vande Ed: mo:
Heeren staaten generaal nader reglement op
de regeringe van India geraemt, ende over gevonden
salwonden.

Aldus gedaan Int Casteel Batavia den 5e July
anno 1692: was onderteekend:

Anthonij van diemen

Batavia:

Naer dat Eer Rijcke van Jacobina Jude
Jaere 1619 bij den gouverneur generaal
Jan Pieterszoon Coen, wegens de verdringh de

7

nederlanden

nederlanden verovert is geworden, is bij den selven
ende sijne rade goet gevonden, aldaer een stadt ende
casteel te bouwen, tot een tooft plaatse van India
waer in toecomende alle andere landen, ende
steden onder de gehoorsaemheyt vanden nederlantsen
staad in dese quartieren sorterende geregeert, ende den
generalen handel gedirigeert soude werden, ende
is deselve door last van de heeren bewinthebberen
genaemt Batavia. —

Het wapen van Batavia is een swaert van
azur in een [illegible] velt, steeckende opwaerts
met de poinct door een bruijn groene lauriere
crans. —

Ende streckende lantpalen desselvs aen de
oost zijde tot het coninckrijck van Serebon,
aende west zijde tot dat van Bantem, aende
Z: zijde over het gelele lant tot aende zuijt
zee, ende aende noord zijde op de zee, ende alle de
eijlanden daer ontrent —

Godts Dienst: —

Binnen voorsz: lantpalen en sal geen andren
godts dienst, ofte religie gepleecht, veel min
geleert, ofte voort geplant werden, sij int leij-
melijck, ofte openbaart, als de gereformeerde
christelijcke religie, gelijck die inde publijcke
kerken vande vereenigde nederlanden geleert
wort, ende soo wie bevonden sal worden, in
[illegible] als eenige bijsondere bij een komsten, ofte

8

conventiculen.

Conventiculen gemaeckt, ofte gehouden hebben, het sy
cristen heyden, ofte moor, sal boven verbeurte van alle
sijne goederen inde hettinge gehlouchen, uyt den
Lande gebannen, ofte wel aenden lijve, ofte Lexen
gestraft worden, na gelegentheyt van saechen —
Ofte dat den Sabath ter eeren Godes gevierd, ende de
gemeente Leeck gehoustringeert mag worden, tot het
gehoor sijns heyligen woorts tekomen, is gestatueert
dat niemant des soo daags eenige winckels, openen
Tandel Tantwerck ofte eenige neringe doen, veel
min onder de predicatie lappen, ofte gelagen
setten sal, op des realen boette, ende drie realen
voor Jder gast, die den voorsz. lijde in den Lavernen
ofte Croegh gevonden sal werden —

Scheepenen

Derlijcks plagt Jaerlijcx een getal van les personen
tot scheepenen by de Ed: overigheyt gestelt te werden, te
weten drie burgers, twee Comp: dienaers, ende om
de Chineese saechen de overtte der voorsz: natien
welke gelaeft daer na deborgeren, mitsgaders
de rechtpleginge toenemende, te swack geoordeelt
sijnde, goet gevonden, ende geoordeelt is, dat
Jaarlijcx uyt sijnde van mey uyt de bequaemste
ende derlijckste Ingesetenen veertien nederlanders
tweeen acht burgers, ende les Comp: dienaers
mitsgaders vier Chineesen, by den Baljuw, ende
afgaende scheepenen voor gestelt sullen werden,
omme daer uyt op den dertickelen der geseyde —
maant (zijnde den dagh dat Batavia Sovert is:)
by den gouverneur generaal, ende raden van India

9

Lexen

Seven nederlanders, twee van drie Comp.e dienaren
en de vier borgers, mits gaders twee Chinesen tot
Scheepenen ge.e ofte Leeden voor dat toekomende
Jaar —

Eenige der selver Scheepenen binnen Sjaars komen
te overlijden, ofte te Pt. rec. ken, sal bij Taer gen.
Ed.t uyt de voorsz. gecommitteerde 14 persoonen
den ander in desselvs plaats gesurgeert worden.

Het Sitten sal bij Scheepenen ordre gehouden word
dat altijt een Comp.e dienaer voor sal sitten
daer naer een burger, dan weder een Comp.e —
dienaer daer naer een burger, ~~dan weder een~~
~~Comp.e dienaer, dan weder een burger~~
ende soo voorts; sulcx dat den President altijt
een Comp.e dienaer sal sijn, en de twee Chinesen
de laeste stoelen sullen hebben.

Die malkanderen in naamagtschap, ofte affiniteijt
bestaen, en sullen Legelijck geen Scheepenen mogen
wesen. —

Scheepenen en sullen ook geen Pagters, ofte Colle-
naers, noch medestaenders, borgen, ofte contra
borgen der selver wesen, ende sullen op haer ver-
kiesinge genieten een der giften van vijftigh reaalen
Jaer, B. de borgers daer en boven alle ses maenden
Tandert reaalen van achten, des soo en sullen
van partijen, die voor Taer Ledoen hebben
geene giften, ofte geschenken nemen, op Pr. beurte
van het Scheepen ampt

10

en sullen

En sullen ook partijen in hunne rechtsaeken geen
raad, ofte daat mogen geven, mede op peene voorsz.
alle civile, ende criminele rechtsaacken, burgers
ofte vreemdelingen raackende, sullen ter eersten
instantie voorschepen bancke comen, ende aff-
gedaen worden, uijtgesondert vande welcke
in het vaderlandt den hoove, ende alhier den
raad van justitie der eerste kennisse toekomt,
doch in gemeene saeken tusschen burgers, ofte
vreemdelingen, ende comp.e dienaers wort g'
ondonneert, dat altijt den dijfscher des verweer,
ders rechtbancq volgen sal, bevelen een comp.e
dienaer actie op een burgers, ofte vreemdelingh
hebbende, sal den selven voor den gerechte
roepen, als haren competenten rechter des
gelijcx een burger, ofte vreemdelingh op den
comp.e dienaer pretensie hebbende, sal den
selven betrecken voor den raat des casteels;
maer soo wanneer jmant voor deene schult
wee, ofte meer schulden aers heeft, waer van der
een, een burger, ofte vreemdelingh ende den anderen
een comp.e dienaer is, dewelcke hij gesamentlijk
wil convenieren, soo sal altijt den raat van
justitie daer van de judicature hebben,
doch vreemdelingen onder den anderen schil
hebbende, sal den selven vrijstaen, ofte
voorschepenen, ofte ter eersten instantie
voor den raad van justitie te komen;

11

schepenen.

Scheepenen en sullen in Civile Sachen van eenige
gewicht zijnde, niet minder mogen besoingneren
als met haer vijf persoonen, ende in crimi-
nele als sachen, niet als met haer volle
collegie [illegible] aer in cleyne sachen bij swee drie
ofte vier [illegible] gewesen; jmant hem beswaert
vindende, [illegible] van binnen acht dagen, aent
volle col[illegible] reauditie mogen schoeken, mits
namptieren [illegible] drie realen van achten, te ver-
beuren, in geval het gewijsde g'approbeert wert.

Scheepenen sullen ook een offstaen vanden
bedjuw keuren, ende ordonnantien mogen maa-
ken, aengaende de straten, ende bruggen, sim-
meringe, als andere sachen de stad, ende
borgers raackende. —

Doch sullen deselve niet aff gekondicht werden,
als met kennisse, en approbatie vande Ho:
overicheyt: —

Doch den President van Scheepenen sal in sijn
bewaringe hebben het stadts segel, omme
alle acten, brieven, ende provisie van
Justitie vanden gerechte daer mede te segelen,
genielende voor jder segel een reael van
achten. —

Den selven sal toestaen, alsteen goet d'unogt
het collegie te vergaderen, soo wel ordinaire
als extraordinarie, in vergaderinge proposi-

12

te doen.

te doen, d'adviseurs collegiens, ende naer de
meeste stemmen te concluderen, ende de appoint-
-ementen te prononcieren, ofte doen prononcie-
-ren, silentie te imponeren, ende de vergaderinge
te eijndigen, in alle welcke sceepenen, mits-
gaders de suppoosten van 't collegie hem ge-
houden sullen wesen te gehoorsamen, ende
behoorlijk respect te bewijsen —

Bij gelijckheyt van stemmen sal den president
een dubbelde stem hebben —

Sal altijt beneffens den secretaris eerst
in de vergaderinge moeten wesen, mitsgaders
telcken dinghdage de rolle examineren, ende alle par-
-tijen instate van wijsen rijnde, ende haest hebbende
de vergaderinge voordragen —.

om de gerechts saecken niet te pachteren, sullen sceepenen
gehouden wesen, alsser jets te doen is te recht
te sitten drie maal des weeckes, te weten maendags,
woensdags, en vrijdags, voor de middagh, van twee
tot elff uyren, ende die buyten voor-weten van
den president, buyten de vergaderinge blijven
ofte merckelijk te laat koomen, sal een halve
reael van achten verbeuren —

alle sceepen kennissen, als andere brieven sullen
bij twee sceepen geseelt werden, daer voor ge-
nietende jeder een halve reael van achten, —

13

maan:

maer sullen geen kennisse nemen van geleende penning:
tot Loogen nemen als kee en Loudert ter maent
Insgelijcx sullen alle transporten, ende Lijpcatie
van onroerende goederen voor kee schepenen gedaen
worden. —

Schepenen sullen Jaerlijcx op Laeren Vriesinge in —
Landen van den gouverneur Generael den navolgen:
det doen. —

Eed van Scheepenen

wij beloven, ende sweeren de Doorluchtige Loogen
ende mogende Heeren staten Generael der vrije
vereenigde nederlanden, onse souverayne, [Zijn
Loogheyt Wilhem Hendrick prince van
orangie, als der selver gouverneur, capiteyn
ende admirael generael] de Heeren bewinthebber:
der geoctroyeerde oostindise comp:, mitsgaders
den gouverneur generael, ende Raaden van India
getrouw, ende getrouw bewesen, dit ampt van
president van scheepenen oprechtelijken bedienen,
Eene Ho: mo: recht naer vermogen, Helpen
maintineren, van niemant ~~[illegible]~~ die voor den
gerechte processe Leest ofte apparent hebben
sal, eenige gisten, ofte geschenken bontvang:
directelijk noch indirectelijk, deselve
deser kamer aen niemant bepen baren, —
deses rijcx, ende stads wel vaeren Helpen
bevorderen, mitsgaders goet kort recht, ende
Justitie van een Jaer, sonder oock luyckinge
Laat, ofte gunst te administreren, gelijck

14

alle

als vrome ende oprechte rechters toestaat, ende be-
laemt. —

Soo waarlijck helpt ons Godt Almachtigh —

Den Baljuw: —

Den baljuw sal sijnse Jurisdictie hebben in, ende
alomme buijten Batavia, binnen de limiten van
Jaccatra, waer sijne sal vermogen te vangen,
spannen, beheuren, ende Justitie te administreren
naer de wetten, ende placcaten vereijsschen —
ende toelaten —

Doch en sal niet vermogen Jmant in rechtenisse
geleijt sijnde, op Kant lastinge, borgtochten, ofte
anders te langeren, ofte over eenige delicten
te composeren, ten zij met consent vanden
gerechte, ofte over eenige cleene niesverstand,
die sonder prejuditie van Justitie konnen werden
ter neder geleijt —

Jmant hem feijtelijken tegen den baljuw stellen:
sal den selven soodanigh met gewelt tot obe-
dientie mogen dwingen, ende soo in 4 vercheeren
van zijn ampt jmant quamen te quetsen
ofte doot te slaen, sal hij, nochte sijnse dienaers
daer van niet te dragen hebben.

om dat voor den gerechte veeltijts saeken voorvallen
in welcke sich den baljuw behoort te vougen,
zal den selven gehouden wesen omme scheeren
gerechtigheijt waer te nemen, alle recht dagen
mede neffens schepenen inde vergaderinge te
compareeren —

15

waer omme.

waeromme soowel als schepenen gehouden sal wesen
de schreeten des Camers aen niemant Loxenbarcz.

Den Baljuw sal nevens schepenen in Juditiele den
Concludeerende, ende in politijcke sachen den
deliberative sten hebben.

Doch sal altijt om aen ordre Lebreeckhen, delaaste
gevraeght worden, maer in sachen van dewelcke
hij partije, ofte gevoelde is, en sal hij geen
stemme hebben, noch te present zijn, als de
selve verhandelt werden. —

Den Baljuw sal van alle sachen, die voor den
gerechte heeft hangende, registen houden, ommme
deselve ten allen tijden den gouverneur Gener.l
ofte den President, ende schepenen Lhonnen ver-
toonen —

Den Baljuw sal voor schepenen niet convenabel
wesen, maer voor den raad belrocken moetten
werden, en waarme hij in particuliere sachen
zijn officie niet raekende, hem gewillich het vonnisse
van schepenen wilde submitteren. —

Den Baljuw zal genieten een derde part uijt alle
boetten, ende confiscatie tot houdert realen
en daer beneden boven de houdert realen
naer discretie van den gerechte; des soo sal tot
zijn adsistentie altijt een Cloecq nederlandsche
ende vier swarte dienaers moeten hebben,
die hij uijt deportie van zijn boetten sal
onderhouden, ende op dat alles in ordre loe-
gae, ende den heer in zijne gerechtigheijt niet
schort mak worden, sal niemant jude

16

Jurisdictie

Jurisdictie van Batavia Jmant Permogen Appre-
„tenderen, uytgesondert den Baljuw, ofte fiscael,
den Baljuw sal sorge dragen, dat alle son, ende
seest dagen de straten geveeght, ende gesuyvert
misgaders, onder de predicatie geen gelagen
gesch worden. —

Alsoo lusschen de [illegible] vant Casteel —
ende die vandestadt [illegible] Schil plaght
lewesen, aengaende de gemengde saeken
soo is om deselve wegh te nemen, geordonneert
dat soo wanneer lusschen burgers, ende comp:
dienaers gedelinqueert wert, den genen daer
van zyn actie sal hebben, die by preventie
de deliquanten eerst in hechtenisse krygen, ofte
over haere misdaat aensprecken sal, ju-
dierrougen, dat soo den Baljouw in gemengde
saeken voor den fiscael de misdoenders
attrappeert, deselve soo wel de comp:
dienaren, als vrylvyden sal Permogen te
calangeren, ende in contra soo den fis-
cael eerst gereet is, sal hy soo wel den
burgeren, als comp: dienaren te rechte
stellen, doch by des gevals niet, als voor
den raad des Casteels, mits dat die van
voorsz: raade niet en sullen vermogen te
sententieren, over criminele burgers saken,
als den opstaen van Lee gecommitteerd,
uyt den gerechte —

maer by aldien den fiscael, ende Baljuw

17

Legelyck

Legelijk mochten komen, ommeJmant te affpre-
tenderen ofte eenige gemengde saeken, sal altijt
den fiscael Preferentie hebben, in welcke
gelegenheit den baljouw ook gehouden is den
fiscael, ist nood, te adsisteren.
gelijk mede niet tegenstaende het geen voorsz:
de respective officieren, soo wanneer in flagr:
grant delicte jmant bij hem geattrapperet
wort, ofte anders de saeke geen uijtstel lijden
kan, gehouden sullen zijn, den een des anders
ampt, ende officie in faveur van Justitie
waer te nemen, mits dat terstond elck ander
hunne actien bekent maeken, ende over-
leveren —
alle fraudatien van Convojen, Licenten
ende tollen der jncoomende, ende uijtgaende
goederen, ende wat daer aen dependeert
daer van sullen debreucken, ende confiscatien
komen ten voordeele van den fiscael, alwaer
deselve bij burgers, ofte vremdelingen gepleegt
waer jegens weder den baljuw gemelen sal
alt gunstoven verkortinge van de accijsen
parten, ende Jmposten de stad toekomende
gekonfisqueert, ofte verbeurt wort, mits dat
gehouden sal wesen, sijnse actien daer van
voorden raad van Justitie te vorderen, als
den heer concesserende —
den baljuw sal opt aenvangen van zijn offic:
den naer volgende, ded. doen —

18

Ledt.

Eedt voor den Baljuw: —

Ick beloove, ende sweere, dat ik de doorluchtige
Ed: mo: heeren staten generael der vrije
Geenigde nederlanden mijnen Souverain, sijn
hoogheijt Fredrick Hendrick prince van
orangien &c. als der selver gouverneur
capiteijn, ende admirael generael, de
heeren bewinthebberen der geoctrojeerde
oostindise Comp.e mitsgaders ook den
Edelen heer gouverneur generael, ende
raden van India, over der selver staat
in desen landen, gehouw, ende getrouw
bewesen, haere Ed: mo: rechte, mitsgaders
dat vande Comp.e na vermogen helpen
bevorderen, ende voorstaen, goede, ende op-
rechte Justitie aen Ider sonder aensien van
persoonen te administreren, alle saeken
mijn ampt raekende, den rechten getrouwelijk
naer mijn beste kennisse, ende wetenschap
te kennen geven, inde selve handelen, ende
procederen, gelijk als in goeder concien-
tie, ende in rechten sal bevinden te behooren
niemant eenige concussie, extorsie, overlast
ofte gewelt doen, noch te gedoogen bij
mijne dienaers gedaen worde.

over geenige delicten med Jmant con-
poseren, ofte verdragen, ten ware med

19

kennisse

kennisse vanden rechten, ofte over eenige kleyne
breucken, van welcke zulcx bij placcaten
toegelaten is, de schreelen des camers aen
niemant openbaren, ende mij voorts in dit mijn
ampt dragen sal, als een goet, en oprecht officier
van de Justitie toestaat, ende belaemt —
Soo waerlijck Helpe mij god Almachtigh. —

Raad van Justitie —

Den raad van Justitie sal ordinaris bestaen uijt
negen persoonen, dewelcke alle scomp:
Dienaers sullen wesen, ende den president den
raad van India —

Den President, ende raden van desen raadt,
en sullen geen pachters, noch medestaenders
borgen, ofte contra borgen der selven mogen
wesen, sullen ook den anderen ingeen namaeck,
schap, ofte affiniteijt mogen bestaen, noch van
Partijen eenige giften, ofte gaven ontvangen, ofte
deselve in hunne recht saeken raad, ofte daat
geven. —

Den president sal authoriteijt hebben, om de
raden te doen vergaderen, als hem goet
dunckt sal, soo wel extraordinaris, als
ordinaris, ende sal in sijnse bewaerinsse hebb:
het zegel vanden raade, sijnde het beelt
van de gerechtigheijt, staende in een casteel
met een swaert, ende balance in handen, daer

ende
omgeschr:

omgesz: Segel vanden raad van Justitie des
Casteels Batavia: —
alle sachen soo civiele, als criminele comp.
dienaers raeckende, sullen ter eerster instantie
voor desen raad komen, wel verstaen, dat in
gemengde saecken onderscheyt gemaeckt salworden
gelyck van schepenen, ende baljuw gesegt is. —
Insgelyck sullen in [illegible] voor gem: raad
komen alle sachen, Slaets vryheyt, hoogheyt,
heerlyckheyt, rechten, domeynen, finantien, lou-
„cherende, als mede alle saecken van admira-
„liteyt, piraatschap, als andere de Zeevaert ra-
„kende, ende soo voorts: —
Item alle sachen van materie possessie mettgeene
daer aen dependeert. —
Soo mede alle sachen van arrest, Interdictie &a
maer en sal den voorsz: rade haer niet bemoeyen
met het pleeten, ofte depecheren van benefitien
van Inventaris, relivementen van contracten
requesten, civiele substantielyck, ende extra
judiciele bezwaernissen, mandamenten van cessie
respyt, Inductie, ende anders; maer sullen alle
deselve versocht, ende gedeppedieert worden bij den
gouverneur generael, ende raden van India; —
representerende de Ho: overigheyt van deze landen
uyt gesondert alleen, dat die van de voorschreve
raden sullen mogen decerneren, ende pleeten
requisitie civiel, omme gere[illegible] leveert te zijn

21

van

van eenige fauten, omissien, ende schuymenissen
Judiciele acten geschiet, als van verloop,
ofte stercken, van "peremptoire" dilagien, fatale
lyden, ende andere diergelyckhe, daer toe de
selve mits desen geauthoriseert werden.
weduwen wesen, ende andere miserabele
persoonen sullen oock eerder Justitie
kunne sachen voor desen raade mogen brengen,
wel bestaen soo wanneer by transport, ofte
cessie van andere diergelyke privilegien
niet hebbende, aende selve niet gehouden
zyn —

Desgelyckx sullen partyen voor desen raad
mogen komen uyt crachte van obligatien,
inhoudende procuratie van Jurisdictie, bevelen
den debiteur, een inwoonder van Batavia —
zynde, ofte anders mede zyn partyen onder genen
eenen dagelyckxen rechter sorterende, want die
de eerste onder eenen rechtbanck behooren, en sullen
malhanderen uyt kracht van genige dierge-
lyckhe obligatien alhier mogen roepen, en
waare den debiteur inde selve kom met uyt
gedruckte woorden desen raad gesubmitteert
hadde: —

Den raad van Justitie sal ook kennisse mogen
nemen van sachen, in welcke by den laagen
rechter, recht geweygert, ofte gedilageert wort
by wegen van revocatie —

22

voorts.

Eed voor de Leeden der Politie

Ick Belooue en Sweere dat ick de hooge en mo:
Heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden
als mijne Souveraine, en Hoogste Overigheyt de Heeren
Bewint-hebberen der Geoctroyeerde Oost
indische Comp: mitsg: den Gouverneur generaal, ende
raaden van Nederlandt India gehouden, en gehou
den zal worden, de Ordres en alle gehoorsaemheyt doen, en
bewijsen, voorts dat ick mede doen
den Commandeur en Schepen, mitsgaders mijne
mede Leden in alle oprechtigheyt, getrouwigh
eyt en naerstigheyt naer mijn beste vermogen
alle de affaires en saecken van de generaale
Comp: soo in den handel, en politie als ho
digheyt, en handhavinge, en mij voor ouf
fichter als een vroom raedt persoon sal
en gehouden ende bloeden, sonder t'gene de selve
en Lijf, of Goet, mijn weten en schult
van Lijff, en goet, mijn dat ick de
bewaren de ordre in de saecken van
politie Justitie en handel te worden, en
niemant veel t'voor Sal moge noch
Sal thonen wegen baten, en Schade ende
naet gevolgt en schijn te voor Sal
thonen, of mogen Zijn.

Soo Waerlijck helpe mij God almag

23

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Voorts soo sal den voornoemde raad kennis
nemen van alle saeken van appel, ofte refor-
meren van den gerechte van Batavia, mits
den appellant namptiseren de 26: reales van
achten, voor een boete van't appel, indien
het vonnisse geapprobeert mochte werden. —
Des gelijcx alle saeken van reductie van nijt
spraeck van arbiters, ofte goede mannen. —
Die hem bij eenigh gewijsde van't minder-
deel des raats beswaert vint, sal daer van
binnen 10: dagen vermogen reauditie te
versoecken aen't volle collegie, mits namp-
tiserende, gelijck vanden gerechte geseijt is.
Den President, ende raden, mitsgaders den
fiscael, ende secretaris en sullen de schreten
vande raad camer aen niemant openbaren,
op privatie van hun ampt —
Den President, en raden, van Justitie sullen
in cas van hun voorsz: ampt, kaer der
schiesinge den ondergesz: Det doen: —

Ted voor den President, ende Raden
van Justitie. —

Ick beloove [illegible] de doorluchtige Ho:
mo: heeren [illegible] gen[illegible]ael der vrije ver-
eenigde ne[illegible] [illegible]ijne souverayne, [illegible]
hooght Willem [illegible]ndrick prince van
orangien, als de [illegible] gouverneur [illegible]

24 capiteyn

Capiteyn, ende admirael generael, de heeren
bewinthebberen der geoctroyeerde oostindische
comp.e, mitsgaders den Ed.h.n gouverneur
generael, ende raden van India over denselven
staat in deselanden gekomen, ende getrouwe te
wesen, dit ampt van raad [van Justitie] oprechte
lijck te bedienen, taeren to: mo: recht
naer bekooren getrouwelijck voor te staen,
de secreten deser camer, aen niemant te
openbaren, van niemant die voorgem.te raat
professen heeft, fapparent hebben sal, eenige
giften, ofte geschenckhen te ontvangen, direc-
telijk, noch indirectelijk; deses [rijcx] ende stads
welvaren helpen bevorderen, mitsgaders
goet kort recht, ende Justitie aen den
jder sonder oorlijckinge haat, ofte gunst
te administreren, gelijck als een vroom
ende oprecht rechter Raat Coestaat, ende be-
laemt, alles achtervolgens den generalen
artijckel brieff, ende deplaccaten bij gem.te
comp.e den gouverneur generael, ende raden
van India geemant, mitsgaders de Instructie,
ende ordre van de vergaderinge vande seven-
tienen, onse meesters, ende principalen
Soo waarlijck moet mij godt almachtigh
helpen.

Den Fiscaal van India

Den fiscael van India is gehouden waer

Ende

waer kennen, alle saeken, de rechten, hoogheyt
ende heerlijckheyt vanden nederlandsen staat
in deselanden raeckende, ende sal zijne juris-
dictie hebben over alle comp.^b dienaren,
ende in degemengde saeken, gelijk hier voorn
vanden baljuw geheyt is —

Den fiscael, ende baljuw zijn specialijck
gelast, haer naerstigh te informeren, op huijs
houden der lappers, ende herbergiers —

Sal den fiscael ende baljuw des schoots —
gehouden wesen te instanteren, alle saeken
arme, ende miserabele persoonen raeckende,
sonder daer voor eenigh loon te dijffsken,
ofte te ontvangen. —

Zullende hem ook met partijen, daar sulcx van
noode sal wesen, mogen voegen, ende sal de
partije met dewelcke den fiscael, ofte
baljuw hem gevoucht heeft, niet vermogen
te dienen van eenige schrijvuren stucken, ofte
muminenten, voor, ende alleen den selven
daer aff visie gehad sal hebben

Den fiscael sal in civile saecken mede
nevens de raden zijn stem hebben, maer
en sal niet vermogen present te wesen
soo wanneer eenige saecken in welcke
hij partije, ofte gevoughde is, in rade ge-
nomineert worden. —

26

Sal uijt.

Dat niet alle Coopluyden die Confiscatie Dingsdaeghs waeren, die daer onder begraepen geschiet die den Heer Fiscaal, die Coopluyden Dingsdaegh, die Heer Fiscaal.

Die getuyge Dirck van der Calcken oudt 3 Jaeren out Amsterdam woonachtich Dese, oudt 3 Jaeren out Amsterdam woonachtich Dese, out 3 Jaeren out Amsterdam woonachtich Dese, out 3 Jaeren out Amsterdam woonachtich Dese, out

Prince van Orangien, als derselver Gouverneur
generael, ende admirael generael, de Heeren
bewinthebberen vande geoctroyeerde oostindische
comp:, mitsgaders den Edl: gouverneur
generael, ende raden van India gelouw
ende getrouw bewesen, Eare Ho: mo: rechte
mitsgaders dat vande Comp: getrouwelijk
voor Lestaen, ende naer mijn uytterste
vermogen, ende verstant sal helpen bevor-
deren, goede, ende oprechte Justitie aen
allen, ende een jeglijck, die sulcx schoeken
geadministreert mach worden, sonder
ook luijc kinge, haat, ofte gunst van
Imant. —

Dat ik alle saeken oprechtelijk, ende ter
goeder trouwe naer mijn beste wetenschap
ende kennisse den rechten bekennen sal
geven, mitsgaders inde selve handelen
ende Procederen sal, soo als in conscientie
ende naer rechten sal bevinden behooren;
Dat Ik niemant eenige concussie, extorsie
overlast, ofte gewelt doen sal, nochte
gedoogen bij mijne dienaren gedaen
worde: —

Dat Ik over eenige delicten met Imant
composeren, ofte verdragen sal, den waren
met kennisse vande overheyt, ofte over
cleyne breucken, van welcke zulcx

bij

bij Placcaten toegestaen is. ——

dat Ik de secreten des camers aen niemant
openbaren sal, ende dat Ik mij voorts gene-
ralijcke in dit mijn ampt gedragen sal,
als een goet oprecht officier vande Justitie
toestaat, ende betaamt: ——

Soo Waarlijck Helpe mij God almagtig

Secretarissen ——.

Deze Lee voorsz: Collegien van Justitie
sullen deeq haren secretaris hebben —
welcken officie zal zijn, alle saecken
voor deselve vallende punctuelijcken te
inrolleren, ende alle brieven instrumenten
ende acten, die bij schepenen, ofte den raad
pleend worden testellen, in welcke op
dat geen abuijs offte fraude gecommitt:
en werden, maer alles buijten bedencken
toegaen, sullen deselve wesen neerstighe —
getrouwe, ende tot soodanigen last bequame
persoonen, waeromme ook voor haer aen-
neminge over haer sufficantie sullen worden
geexamineert, ende sullen gehouden,
zijn cautie testellen, en behoeven vande
gene, die door quade bedieninge haers
ampts geintresseert mochten werden.

omme.

omme de gerechts saeken niet te embrouilleren
sullen de secretarissen twee distincte rollen
houden, een tot civile, ende een tot crimine-
le processen, van gelijcken twee distincte
sententie boeken, sullen ook negisten houden
van alle placcaten, ordonnantien, ende keuren
tot welst and vande republijcke geraamt.
Den secretaris sal altijt dersl inde raad-
kamer wesen, omme den President te adver-
teren, van't gene te doen sal zijn.
Sullen gehouden zijn, alle requesten in Juditio
gedexhibeert, soo haest daer op gedisponeert
is te appostileren, ende te teekenen.
wanneer eenige processen in pergaderinge gevi-
siteert worden, sal den secretaris naerstigh
toeluysteren, ende d'advijsen op een biljettje
annotteren, omme daer uyt des lebeter zijn
appointement, ende sententie te formeren, moet
ook notitie houden, welcke schepenen, ofte
raaden welcken rechte dage, ofte alsser ijts
gebejoingneert wert, present zijn, ofte niet.
om partijen niet te prachteren, sullen de secreta-
rissen gehouden wesen, des pergoghts sijnde binnen
den tijt van twee dagen den selven, haere appoinc-
lementen, ofte andere acten te leveren, op peene
van alle deschade, ende Intrest, die partijen daer
bij mochten komen te lijden, te pergoeden, en

boven.

boven dien arbitralijk gecorrigeert werden. —

De secretarissen hullen den fiscael, ende balijuw in hare processen, ende informatien, als anders om niet dienen, en ware partijen advers gehandemeert wierden in de costen.

over het turneeren vande processen hal den secretaris ofte sijne clercq present zijn, en dijnde bij partijen, ofte hare procureurs geen quade practijcken daer mede gepleegt en worde. —

Den secretaris hal alle processen in sijne bewaaringe hebben, ende hooge dragen, dat deselve van alle hare stucken, ende minuuten, volgens den inventaris wel geinstrueert zijn, en dijnde callen tijt, als den president deselve hal eijsschen, om te resumeeren, geneet gevonden mogen werden op arbitrale correctie —

Zal mede in sijne bewaringe hebben alle genamptiseerde, ende gesequesteerde goederen, als penningen, ende hal van de gelden vande waelve een quart gemeeten, maar vand goederen zulcx, als hem bij den raad, ofte gerechte toegeleijt wort;

Zal vande gesequesteerde, ofte genamptiseerde penningen ofte goederen, mitsgaders confiscatien van maantgelden, als gereede boeken, als mede vande venditie penningen pertinent boeken houden, volgens de particuliere instructien daer van geraamt 25e mey 1659. —

31

ende

Ende op dat den Jcken beter geriert mag wenden
Zal jcken secretaris altijt den gewoonen clercq
beneffens hem houden, dewelcke alle dagen
des smorgens van seven tot elve, ende des middags
van twee tot vijff uijnen hem inde secretarije
moet laaten vinden, omme de gaende, en
komende man expeditie, ende bescheijt legeven,
ende sal den selven in gelijcke forme als
den secretaris sijnen ded doen —

Doch en sullen gene acten, ofte instrumenten
der secretarije verleent, bij den secretaris
geteekent, ofte uijtgegeven mogen wenden
ten sij de persoonen, die deselve gepasseert, ofte
pleeent hebben, oock mitsgaders de genomi-
neerde getuijgen in persoone gecompareert
zijn, ende den inhoude den selven duijdelijck
verclaert hebben, ende dat de minuten
ofte protocollen daer van bij de compa-
ranten, ende getuijgen, mitsgaders hun, als
secretarissen gesubscribeert, ende onderteijcke-
zijn: —

Ende op dat de secretarissen in hare sachen
door leeel behoorigs niet mogen gehaert
wenden, is geordonneert, dat hun voortaen
niet sullen bemoeijen met eenige publijcke
venditien ofte anders, als die van scheeren
wegen uijt crachte van plaetsende executie
gedaen wonden.

32

van het

Van het Salaris der Secretarissen is een lijste ge-
gemaeckt, waer naer hun sullen Reguleeren,
de Secretarissen sullen opleevangen van hunne
bediening den onderstaende Eed doen. —

Eed voor de Secretarissen

Ik beloove, ende [illegible] de doorluchtige Ho:
mo: Heeren staten Generael der Vereenigde
nederlanden mijne souvereijne, Zijn Hoogh:
Willem Hendrick de derde, prince van
orangien. als gouverneur, Capiteijn admiraal
generaal, de Heeren bewinthebberen van de
Vereenigde geoctroijeerde oostindische comp:
mitsgaders den Ed: Heer gouverneur generaal
over derselven staat in India, gehouw, ende
getrouw bewesen, in dit ampt van Secretaris
mijn oprechtelijk: Requisten, de secreten des
kamers aen niemant te openbaeren, den
rechten ende partijen vroomelijk: te dienen,
geen attestatien, obligatien brieven van Verbanden,
ofte eenige andere acten, ofte minuten te
sullen authentiseeren, veel min uijt geven
ten zij de luijden, die deselve gepasseert, ende
Vereenen hebben, in persoone voor
mij, ende de geluijgen inde selve genoempt
gecompareert zijn, ende den inhoude der
selven, mitsgaders de munimenten, off proto
collen daer van bij de comparanten, ende

33

geluijgen.

gelugen, midsgaders mij als secretaris gesub-
scribeert, ende onderteijchent zijn, ende voorts
de ordonnantie op dit ampt geraamt punctuelt
te onderhouden, dit sal ik niet naerlaten
om eenige gunst, taat, profijt, ofte schaade —
Soo waarlijck moet mij god almagtigh helpen.

Notarissen

Tot meerder gerieve van de ingeseleuen, als —
vremdelinge: zijn tot het maeken van solem-
nele instrumenten, ende publijcke acten altijts
mede eenige notarissen geauthoriseert, dewelcke
insgelijcx als vande secretarissen gezeijt is, vrome
ende eerlijke mannen sullen wesen, kennisse
hebbende van de wetten, costuymen, ende —
statuyten onser landen, soo veel tot voorsz:
ampt nodigh zij, waeromme ooch voor —
hare admissien, wegens hare wetenschappen
geexamineert sullen worden, ende goede deugdelijcke
cautie moeten stellen, de somma van twee
honderd realen van achten, ten behoeven
vande gene, die bij haere fauten schade soude
mogen lijden. —
Sullen van alle instrumenten voor haer gepasst
pertinent protocol houden, op dat bij fliesbrant,
ofte concollatie van eenige acten
daertoe altijt negres genomen kan worden —
welcke protocol altijts gehouden sullen wesen
als bij den raad, ofte gerechte sulcx gelast

wort

wordt te exhiberen, ommen bij deselve gevisiteert te worden. —

Sullen altijts Jder Ledienste staen, soo wel armen als rijcke, alwaert oock uijt gratie, ofte om godes wille: —

Sullen haer voor al wachten, dat om gunst, vrintschap, gieten, ofte gaven haer niet laten bewegen, eenige valsche ongeoorloofde, ofte bij rechten verboden Instrumenten te maken.

Zullen de secretarissen, notarissen, als andere in genige uijtterste wille ijts tot haer eijgen voordeel, ofte Profijt mogen Inscreeren, oppeene van militeijt van het selve —

Sullen de secretarissen, ende notarissen, ende voorts alle de gene, die tot het maken van testamenten, ofte Condicillen geauthoriseert zijn, wanneer eenigh comp.e dienaer bij uijtterste wille jets disponeert, van sijne verdiende gagie in het vaderlant uijt te keeren gehouden wesen in deselve te inscreeren, dat den testateur verhoeft, dat de heeren bewint hebberen ter camer daer de gagie te goet is, ofte betaelt moed werden, haer gelieven te dragen, als executeurs, ende hare legataressen ende overgenaemen te betalen, oppeene, dat die voorsz: clausulie geobmitteert sal hebben, verbeuren sal voor de eerste maal 25, d' tweedemaal 50:, ende voor de derdemaal houdert realen van achten, ende bovendien arbitralijck

35

gehorrigeert.

Gekonigeert Leverden :

Op welcke Peene deselve oock gehouden sullen
weesen vande Comp.e dienaeren Testamenten voor-
hem gepasseert Jaerlijcx voort vertrecht
der Recour schepen een authentijck dobbel
aen de Comp.e Legeven, om med deselve na
het vaderlant gesonden Leverden —

De Secretarissen, en notarissen sullen geen
transporten maeken van neckeningen bij
eenige Comp.e dienaeren verdient, en sij
Eenblijcke, dat tot den transporte daer
toe expres consent verleent zij : —

Tot voortcominge van veele Cavillatie
ende dispuijten wort de Chinesen Geordonneert
dat haere obligatien, ende Sculthenissen,
voor Secretaris ofte notaris sullen doen
maeken, ofte dat op deselve geen recht gedaen
sal worden

Sullen de Secretarissen, ende notarissen aen gene
vrem de Copia geven, van de Instrumenten
bijhaar gemaeckt, en ware notoirlijcken
bleecq, dat de gene, die deselve begeert —
merckelijcx: daer aengelegen ware, en hem
in rechte daer mede mostbehelpen —

Gelijk van de Secretarissen geleijt is, soo en
sullen mede gene acte: ofte Instrumenten
bij de notarissen geleerdt, ofte uijt gegeven
worden, en sij de persoonen, die deselve gepasseert
ofte Pleent hebben, voor hen, mitsgaders
de genommeerde gelijgen in persoone gecom-
pareert zijn, ende den Inhoude der selver —

36 Duijdelijck

Duydelijk: verklaert hebben, mitsgaders de minuten, ende Protocollen daer van bij de comparanten, ende geluijgen mitsgaders hun als notarissen onderteeckend zijn. —

de notarissen sullen mede bevreden zijn met den laxt van Salaris, die haer bij de lijste daer van zijnde toegeleijt is: —

Ende sullen ook op haer admissie den naervolgen: eed doen. —

Eed voor de Notarissen

Ick beloove, ende sweere, dat ik dit ampt in alle vlijtigheijt, ende getrouwheijt bedienen sal, dat ik int selve geen valsheijt plegen, nochte eenige ongeoorloffde, en verboden Instrumenten voor Jmant, van wat qualiteijt hij ook mochte wesen, maken sal: —

Dat ik geene attestatie, obligatie, brieven, van verbanden ofte eenige andere acte, ofte muni-menten authentiseren, veel min uijtgeven sal, ten zij deluijden, die deselve gepasseert, ofte pleent hebben, in persoone voor mij, ende de geluijgen inde selve gemelt gecompareert zijn, ende den Inhoude der selven duydelijk: verklaert hebben mitsgaders de minuten, ende Protocollen daer van bij de comparanten, ende geluijgen mitsgaders mij als notaris gesubscribeert, ende onderteeckend zijn, dat ik het secreet vantgene voor mij gepasseert wort, niet divulgeren

ofte.

ofte openbaeren sal, dat ik mijn voorts in alles
dragen sal als een vlijtigh, vroom, eerlijck ende
getrouw notaris toestaat, dit sal ik niet naer-
laten, om eenige giften, ofte gaven, gelt, goet,
haat, kijt, ofte eenigh dingh te werelt. —
Soo waarlijck Helpe mijn god almachtigh;

Deurwaarder, En stads boode: —

Deser amen van Justitie sullen elcq een gesworen
dienaer hebben, waer van om onderscheijt
te maeken, die vanden raad deurwaerder, ende
die van schepenen stads boode genaemt sal
worden —

Deser offitie sal zijn, alle dagingen, besittingen
ofte arresten, citatien, executien, ende andere
exploicten, to doen: sullen gehouden wesen op alle
respective rechtdagen haer relaten vinden
bij den President van haer collegie, ende
den selven de rolle der gedaagde partijen (soo
eenige zijn:) gepresenteert, hebbende affvraagen
op ende wat nijre dien dagh vergaderinge wesen
zal, ende off den President selve sal compa-
reeren, ofte niet, doende hier van de reste-
rende raden, ofte schepenen terstond rapport. —
Sullen sorge dragen, dat 's morgens voor de
vergaderinge de camer, ende voorsael bewortz:
gereijnigt, ende alles in ordre geschickt worde,
op peene van een reael van S: soo dickmaels

38

Zulcx.

Sulcx schuijnt mochten hebben, sullen ook tallen
lijden als den raad vergadert is, voor de kamer
oppassen, omme partijen uijt te roepen de deuren
open, ende lae te doen, silentium te houden,
ende soo voorts: —

Sullen niemant binnen laeten staen med
rattingh, ofte rijtgeweer, nochte oock med eenig
tals geweer, gelijk: oock niet vermogen de deuren
te openen, ofte binnen te komen, ten sij tot
dien eijnde van binnen geschelt wort; maer
moeten, soo jets nodigh de vergaderinge —
ofte scheepenen hebben aen te dienen, aende
deuren cloppen, ende als dan wachten —
tot dat med deschel teeken gedaen wort;
versocht, ofte gelast wordende eenigh exploict
ofte citatie te doen, sullen deselve moeten
doen in conformite vant schoen, ofte vande
bekomene lasch, altijt med beleefdheijt,
soo veel mogelijk: sal wesen, int openbaer
ende aende persoonen selvs, ofte aen haere
huijsvrouwen, soo eenige hebben, soo niet
aen Jmant van hun familie, ofte aende
wederhijtse naeste gebuuren, ende sullen
altijt wel letten op het gene haer —
van degedaagdens, als andere ten antwoort
gegeven wort, omme den genen, die't behoort
daer van deuchdelijk relatie te doen —

Ende om dat bevonden is, dat de respective

camerens

Cameren van Justitie, mitsgaders departijen
die voor deselve te doen hebben, van den stadts
boode, ende deurwaerden niet gedient konnen werden,
gelijckt behoort, door dien deselve den meesten
lijt med den uijtroep vande publijcke venditien
ofte bidden ter begraffenisse geoccupeert sijn,
soo wort de selve mits desen uijtdruckelijk:
verbooden, ten voortaen med geen aen-
spreecken, ofte venditien te bemoeijen, als
med de executie, die van 's heeren wegen
gedaen werden, op privatie van haer ampt.
Den deurwaerden, ende stadts boode sullen op
hare aenneminge cautie stellen, ter
somme van hondert reaalen van achten,
voorden genen, die bij haere fauten gebreken
ofte omissien schade soude mogen lijden
ende op dat int expenseren van haer ampt
van jden een erkent mogen werden, is ge-
ordonneert, dat soo wanneer eenigh exploict
zullen doen, haer executeursstockjen
inde handt, ende hare respective schilden
op deslinckerborst (levelen) den deur-
waerden het wapen vanden raadt, ende
den boode dat van de stad sullen hebben,
op privatie van haer officie:
wert den deurwaerden ende boode expres-
selijck verbooden, eenigh gelt te eijschen
ofte benemen vande gene, die sij t'uijden

40

dagh vaanden.

Dagwaarden, executeren &c.a uytgesondert voor de copije deselve ter hant gestelt, op peene van suspensie, ofte privatie van hun officie, ende daer en boven arbitrale correctie naer gelegentheyt van saeken. —

Den deurwaerden, ende stadts boode sullen gehouden wesen de respective officieren, in saecken hun ampt raeckende, om niet te dienen, uytgesondert, soo wanneer partijen advers geconsenteert worden inde kosten —

Soo sullen ook gehouden wesen de criminele executien respective honorable te assisteren: —

Zullen geen arresten doen, als mede expres voorgaende consent, gelijck ook niet en sullen vermogen eenige huyshoekinge te doen, veel min jmant te apprehenderen, ofte in hechtenisse te stellen, om wat oorsaeke thelve ooch soude mogen wesen;

Sullen den deurwaarden, ende stads boode haer bevreden houden, met soodanige salaris als haer wegen hare vacatien bylijfte daer van zijnde, loegeleytis, op arbitrale correctie, soo bevonden word, jmant meer gedijst, ofte aff gedwongen te hebben;

Zullen haer salaris aen comp.r dienaren prodient, het welcq uyt den selven gagie betaelt.

41

belaelt moet werden, naden uyt eynde vaut
proces med behoorlijke specificatie den secret:
op geven, om den comptoire daert behoort
opgebracht werden, op pfterlevant selve,
den deurwaerder, ende stadts boode sullen
op hunne authorisatie den naervolgenden
eed doen: —

Eed voor den Stadts Boode —

Ik beloove, ende sweere, dat ik den Staat der
vrije vereenigde nederlanden, den gouverneur
generael, ende raden van India mitsgaders
deze stede gehouw, ende getrouw wesen, den
baljuw ende schepenen, alle eere, ende behoorlijke
respect bewijsen, alle citatien, ende
provisien van Justitie mij bij schepenen, den
baljuw ofte eenige partijen der hand gestelt,
in alder neerstigheyt, ende trouwe doen, —
ende behandigen den genen, aende welcken
die sullen geadresseert worden, mij de voor
gem: citatie, ofte acten gelast, ofte gegeven
sal hebben, van mijn verrichte, ende weder
varen relatie, ende getrouwelijk rapport doen,
ende mijf voorts in dit ampt van stadtsbode
oprechtelijk dragen sal, uytwijsende de ordon-
nantie daer op beraamt. —

Soo waarlijck Moet mij god Almachtig Helpen.

Eed voor den deurwaarder —

42

Jch

Ick beloove, ende sweere, dat ik den achtbaren
raad van Justitie des casteels batavia ge-
houw, ende getrouw sal wesen, dat ik alle
citatien, ende Provisien van Justitie bij-
gem: raad fiscael, ofte eenige partijen mij
ter hant gestelt, in alle neerstigheijt, ende
trouwe sal doen, ende behandigen den genen
aen de welcke die sullen geadresseert worden,
dat ik den genen, die mij de voorgemelte
citatie, ofte actien gegeven, ofte gelast
sal hebben te doen, ende bestellen,
van mijn prichten, ende wedervaren relatie
ende trouwelijk rapport doen sal, sulcx als
van den gedaagden gepresenteert, ofte geantwoordt
sij, dat ik voorts dit ampt van deurwaerder:
oprechtelijk: met alle vlijt punctuelijk: sal
bedienen, naerkomen, ende achtervolgen,
in conformite van mijne Instructie, ende
de ordonnantie daer op beraampt. —
Soo waarlijk moet mij godt Almagtig helpen

Van de geweldiger, en Cipier —

Deser plicht sal voornamentlijk wesen,
opsicht op de gevangenen, ende gevanckenissen
te hebben, bevelen den geweldiger op des
fiscaels, ende den Cipier op die van den
baljuw: —
Den geweldiger, en Cipier sullen opt aen,

vaarden

„Waarden van hare bedieningen in handen vand:
President, raat, ofte scheepenen respective
den eed van getrouwigheyt doen, mitsgaders
borgestellen ter somma van honderd realen
van achten, omme daer aen te schalen de schade
die jmant door haer schuymenisse mochten
komen te lijden.

Sullen mede gehouden wesen, altijt pertinent
regisseren te houden van hunne gevangens bij
namen, ende toenamen, mitsgaders wanneer
bij wien, ende om wat saeken in hechtenisse
gestelt zijn: —

Sullen altijt wel letten, dat geene gevangens
komen los te raacken, off uijt te breecken,
waeromme schuldigh zijn dickwils sorgh-
vuldighe onderhoeckinge te doen, ende voor-
„namelijk: toe te sien, dat niemt: naer 't avont
„mt: eenigh vier, licht, geweer, ofte andere
instrumenten bij hen hebben, medwelke
eenige effractie soude konnen doen.

tot welcken dijnde oock gelast zijn niemt:
bij eenige criminele gevangens in te laten,
als med expres consent vanden fiscael,
ofte baljuw, ende mits naerstigh lettende
dat de gevangens geene instrumenten toegebracht
en werden, med dewelcke schade geschieden
mocht —

En de gevangens, die op den hals sitten, ofte

wen

over eenigh capitael delict in Lechtenisse gebracht zijn, zullen sij gedurich inde boeijens houden, en ware bij den raat, schepenen fiscael, ofte baljuw anders gelost wierde alles op peene, soo eenigh gevangen door ven„suijm, ofte schult vanden geweldigen, ofte cipier, ofte van haere sluijtters (voor welcke zij schuldigh zijn te Pantwoorden:) quamen uijt lebreecken, ende los te ge„raecken, dat zij daer voor redevabel, ende naer gelegenheit van saeken straffbaer zullen zijn: —

Den cipier zal voor sijne emolumenten twintigh carolus guldens ter maent van den heer genieten, ende tot sluijtgelt van iden persoon voor sijn in, ende uijt sluijten een halve reael van achten eens. —

Voorts zijn dagelijcx lafelgelt volgens den laxt, daer iden gevangen opgeset is: —

Leveren den cipier sal voor degevangens houden drie bijsonders lafels, de eerste van een achte daags, voor de gene, die over criminele blijckende delicten gesetl zijn, ofte wegens schult zijn uijt gewonnen, de tweede van een quart voor degene, die bij den officier bij —

45

presumtie.

Presumtie criminelijk worden aengesproken,
ofte bij Jmant anders wegens civile actien
rouwelijk: in Schecheringe gestelt zijn, de
laaste van een Talve reael van achten
voor gequalificeerde persoonen, bij den
baljuw, ofte Jmant anders in gijselinge
genomen, welck cost gelt bij de gevangens
betaelt zal worden, 'thij deselve bij den
cipier willen deelen, ofte niet, sonder
dat daer omme eenige rechtplegingen sal
behoeven te houden, alsoo hem wegen
zijn cost, ende sluijt gelt parate executie
vergunt wert: ——

maer den geweldigen sal ter maent vier, en
twintigh guldens, en vier reaelen tot rant,
soen winnen, ende boven dien genieten
voor sluijt gelt van Jder persoon 1: r:l
van 8en; doch en zal geen tafel gelt
hebben, alsoo de gevangens onder hem
sorterende, van d' Comp: gevoet werden,
ten waare Jmant extraordinarie van
hem wilde getracteert zijn ——

den geweldigen, ende, cipier en sullen
aen de gevangens geen wijn ofte stercken
dranck schoopen, noch te gedoogen,
bij Jmant anders schocht werde ten

waere.

waarne aen gequalificeerde persoonen, ende dat
soberlijk; maer moeten bequaem, geschickt
tuijs houden, ende wel loesien, dat inde
gevanckenisse geen oneer gepleecht werden,
gedobbelt, dronckenen gedronckenen, ofte eenige
questieuse lijt hontinge gedrecheert worden,
moeten oock degevangens tuijsen alle
dagen doen uijtvegen, ende behoorlijcke
neijnigen, op dat degevangens door stancq
vuijlicheijt, ende ongemack geen dobbele
misenije en lijde: —

Soo wanneer eenigh particulier persoon jmant
in tecktenisse doet brengen, is den geweldigen
ofte cipier gehouden, den selven cautie voor
de kosten aff levonderen, en waere sij met
hem le vreden waren; —

Den cipier en sal niet vermogen eenige huijs-
soeckinge in herbergen, ofte andere plaatsen le
doen, nochte jmant le arresteren, veel min le
afprekenderen, ofte in tecktenisse lehelten, om
wat saeke zulcx ook soude mogen wesen, op
arbitrale correctie. —

maer is den geweldigen geauthoriseert, dat met
ordre van de fiscael vangen, ende spannen mogh
ende oock sonder ordre, soo wanneer daer op sogt
dat gedelinqueert is, ofte anders de saeche
geen uijtstel kan lijden, doch is altijt gehouden
jmant in tecktenisse geleijt hebbende, datelijk

47

daer.

daer van den fiscael kennisse te doen —

Sullen hun sluyt, en cost gelt wegens comp:
dien aen uyt den selven gagie, (te betalen
binnen een maent, dat deselve gelangeert
sullen wesen) den secretaris specifice opgeven
ommen naer gedaene taxatie en compt oin
daert beloont opgebracht te werden, op peene
van daer van versteecken te syn: —

Fed voor den geweldigen: —

Ik beloove, ende swere den staat der vrije
ver eenigde nederlanden mitsgaders den
gouverneur generael, ende raden van India
gekomen, ende getrouw, te wesen, den president
ende raaden van Justitie alle eere, respect
ende onderdanigheyt te bewysen, niemant
eenige extorsie, overlast, ofte gewelt te doen;
med niemant over eenige delicten, die tot
myn kennisse gekomen sullen wesen, te
composeren, noch deselve te schwygen, ofte
schussen om wat redenen sulcx oock souden
mogen wesen, maer alles oprechtelyk den
fiscael te kennen te geven —
ende voorts generaelyck my in dit ampt te
dragen, als een eerlyck man, ende vroom
dienaer van de Justitie toestaat, ende
betaamt: —

Soo waarlyck Helpe my God Almagtigh

48

Fed.

Van recht, daer de doot niet na en volght, als van geesselen, brantmercken, oor ofte ooren aff huyden door de longe steecken, tand aff tonden, oogh, ofte oogen uytsteecken, ende soo voort, sal hy hebben drie reaalen, wel verstaende, dat indien aen een persoon meer als een executie gedaen wort, als geesselen, ende oor aff huyden ofte oogh uyt steecken, ofte wel geesselen brandmercken ende oor aff huyden ende diergelycke, dat hy voor soodanige meerdere executie geen meer sal hebben, als talv gelt —

Van Iden persoon, die den heerprechten sal contu-reren, ofte peynigen, sal hy twee reaelen van achten hebben, maer als Imant niet als med contume gedreyght wort, daer van sal den heerprechten niet meer hebben als talv gelt, beveelen by aldien daer over ge-roepen sy, anders niet —

Gelyck dan ook van het geesselen dat binnen stadt huys door de dienaers vande officieren gedaen wort, niet beprelenderen hebben. —

Wanneer Imant gesententieert synde, bestreven, gegeesselt beworden, off diergelyck, vanden gouver-neur generael gepardonneert wert, sal den heerprechten talv soo veel genieten, als gehad soude hebben, by aldien de sententie geexecuteert ware geworden. —

49

Advocaten.

Advocaten ende Procureurs:—

Om dieswille, dat de geene, die om eenige ding daagen
als anders voor den rechter te doen hebben, niet
altijts bequaem zijn, ofte vaceren konnen, ommen
de selve, gelijck bekoort, waertenemen, soo is tot
gerieff, ende bekulp van dezulcke, op dat in haere
gerechtigheyt door absentie, ofte onkunthap geen
schade lijden, mitsgaders op dat den rechter met
geen onordentelijcke procederen geempescheert
en werde, geordonneert, dat ieder die in rechten
te doen heeft, een procureur, ofte advocaat
tot zijn adsistentie gebruijcken sal, ende is de
advocaten toegelaten, om de minste kosten
als procureurs in rechten te mogen dienen,
zulcx dat ieder vrijstaat, tot het beleyt sijns
proces, een procureur alleen, ofte wel een
advocaat, als procureur, ofte een procureur
ende advocaat tegelijck te gebruijcken,
De advocaten, ende procureurs sullen gehouden
wesen, op haere admissien, mitsgaders alle
jaren naer de vernieuwinge van de wet
(als wanneer telckens continuatie van
haer ampt sullen moeten schoeken:) in
handen vanden president vanden raat
van justitie den gepresigeerden eet doen
mitsgaders suffisante borgen stellen, ter
somma van hondert realen van achten
voor de schade, die iemant bij haer versuijm
onwetenheyt ofte fouten souden mogelijcken.

50

Sullen

Sullen niet vermogen voor Jmant die selve niet
Jegenwoordigh en is, in rechten Loccuperen
sonder Lebben bekoortz: Procuratie, ende
bijsonderlz: en Sullen voor niemant eenige
Schulthennisse doen, en sij daer Coespecialijk
(Indien Tare meesters Zulcx niet en gestaden)
gelast Zijn op Peene, dat voor deselve sullen
moeten Instaen, ende "Sullen" voorsz: Procuratien
voor secretar: ofte notaris, ende Geluijgen
gepasseert moeten Zijn, en ware in
cleijne saecken Partijen, om kosten te
eviteren, in Juditio compareerende, schaende
soodanigen Procureur over Tare saecken
gestelt Lebben, het welcke bij den secretaris
nevens depresentatie ter rolle aengeleerdt,
en voor een formele Procuratie gehouden sal
worden, genietende den secretaris daer voor
een schellinck —

De Procureurs sullen schuldigh wesen, wanneer
op de rolle Ledoen Tebben, soo Lange voor de
camer Present Leblijven, als de vergaderinge
duijrt, op Peene, soo eenige saeken om Taere
absentie uijtgestelt worden van Lee realen
van akten, ende vergoedinge vande schade
die Taere meesters daer door mochten lijden,
en ware om wettige oorsaeken (die de
secretarissen lijdelz: Lekennen moeten
geven) bij den rechten geexcuseert houden
worden. —

51

Sullen

Sullen alleen voor den rechter Compareeren, ten behoorlijk: over hunne saecken Informeeren, ende alle gereede documenten daer toe dienende voor de hant hebben, op peene van jude gedaene costen ende schade, die partijen p.r manquement van dien mochten lijden, gecondemneert te worden —

Voor al sullen wel letten op het nemen van hare conclusien, ende met wat middel deselve konnen werden geformeert; als hare partijen uijt geroepen zijn, sullen de advocaten ende procureurs hare termijnen met korte woorden houden staende, de procureurs met bloode hoofd beleefdelijk: sonder Injurieuse worden te gebruijcken, op suspensie van haer ampt. ende sullen ooch den een in des anders woorden niet vallen; maer elckanderen vreedsamich uijthooren, op peene van een reael van achten voorde eerste dubbel voor de tweede, ende suspensie van haer ampt, en discretie vanden rechter voor de derde reyse —

De procureurs, advocaten, ofte partijen en sullen na het pronuncieren van de appointementen ofte vonnisse niet dingen, ofte maechelen, op verbeurte van twee realen. —

De advocaten, ende procureurs sullen ten voor alwachten eenige over eencomple met hare meesters bemaeken, om eenige partijen

Part.

Part, ofte deel inde saeken te hebben, ofte med deselve in eenige andere wijse te contracteren van ~~[illegible]~~ Taer te judemneren, ofte costeloos, ende schadeloos te houden, daer voor ~~[illegible]~~ eenige somma van penningen stipuleerende, op verbeurte van tun officie, ende arbitrale correctie

De advocaten, ende procureurs en sullen de partijen niet aenloopen, om Taer te dienen, maer wachten tot des verhoort werden

Zullen ook geen saecken aennemen, onder conditie van gelt te ontvangen, voor dat het proces gewonnen is, op suspensie tot discretie vanden rechter: —

Zullen ook geen meer partijen aennemen, dan sij bequaem konnen expedieren, — sonder der selver recht te verandere, off ver„ „achteren, op peene, dat het Interdict sal werden gedaen, eenige nieuwe partijen meer aen te nemen, voor dat de oude aff gedaen zijn —

Tot welcken eijnde gehouden sullen zijn, den President vande respective kameren altijt des gevraagt zijnde, op rechtelijk te verklaren, wat ende hoe veel saecken onder handen hebben,

Zullen ook voor alwachten met onnodige dilajen de processen te crainneren, ende partijen op-hoften te jagen, op peene van deselve te verbeuren, ende daer en boven met

suspensie

Suspensie ofte privatie van officie gestraft te worden. —

De procureurs zullen gehouden wesen, soo wanneer ofte haere abuysen, ofte fouten gesuspendeert worden, op dat de saeken daer door geen achteringe lyden, dat ts: een ander met behoorlyke instructie in haer plaatse te substitueeren, op privatie van hun officie, soo zulcx voor den eersten recht dagh niet en doen. —

Zyn gelast by geschrifte procederende, haer scrivturen cort te maeken, sonder veel onnodige allegatien, ofte nediten te gebruyken, veel min iets te allegeren, dat niet bewysen connen, ofte haer te beroemen van bewys, dat niet en hebben, ommedaer mede den rechter te abuseren, op verbeurte van ses realen op, ende arbitrale correctie, ende moeten de procureurs hare scrivturen onderteeckenen, op peene soo de selve ongeteeckent exhiberen, van twee realen van achten voor de eerste maelvier voor de tweede, ende ses voor de derde mael, ende soo echter daerjuure moetwillens voort vaaren, op suspensie, ofte privatie van haer officie —

maer die bevonden sal worden, in syne scrivturen eenige calomnien, ofte injurieuse feyten

en

En materie niet dienende, gestelt hebben, sal voor de derde reyse ses, voor de tweede reyse twaelve realen van achten verbeuren, ende voor de derde reyse med suspensie, ofte privatie van sijn officie gemulcteert worden, en arbitrale correctie daer en boven

van gelijcken sal degene die bevonden sal worden, eenige malice gepleeght, ofte menchelijcke negligentie gecommitt. hebben, waer mede het proces verachtert, ofte partijen in hare gerechtigt. worden verkort, gehouden wesen, alle costen, ende intressen die deselve daer bij lijden hebben, ende daer en boven med suspensie, ofte privatie van officie naergelegentht. van saecken gestraft worden.

Insaecken, daer den officier adjunct is, en sullen de procureurs niet vermogen ledienen van eenige schrivturen, voor, en al eer sij deselve gesien, ende geleeckt. hebben.

De procureurs sullen haer salaris als verschooten peninges binnen sjaars naer de sententie gepronuncheert, ofte desaecken interrupt geloopen is, moeten dijschen op peene, dat de voorsz: lijt verstreecken is, zijnde, daer op geen recht gedaen sal worden.

Sullen ook gehouden wesen, de secretarissen

voor

Voor Tun Salaris in Lestaen, ten sy in saecken
daerinne sy om niet, ofte om Godes wille
Partijen dienen: —
Zijn gehouden des Schoot, Partijen Legeven, reci-
pisse, ofte quitantie vant gene wegen Lare
vocatien, ofte Scrivturen ontvangen, ende en
mogen niemant meer affdijschen, als haer
bij ordonnantie toegestaen is, onder wat
pretext sulcx ooch soude mogen wesen,
op peene van haer ampt, en arbitrale correctie.
Is Tun ook mede Schooden, onder deckel,
dat van Ten Salaris noch met voldaen
en Zijn, eenige Scrivturen, ofte documenten
van Partijen onder haer behouden, maer
moeten deselve des Schoot getrouwlijck
overleveren, ende Tun Salaris Scholgen
daer, ende soot behoort: —
De Procureurs sullen gehouden wesen, soo
wanneer ofte eenige misuse, ofte fauten in
eene gelt boeten gecondemneert werden,
deselve Lbetalen Promptelijck, ende voor,
dat om eenige andere saecken binnen
Lestaen werden geadmitteert: —
De Procureurs, ende advocaten sullen
voor Lare vocatien, ende moeyten ge-
nieten naer uytwijsen van de lijsse
daer van gemaeckt.

56

Fed:

Eed voor de Advocaten, en Procureurs.

Ick beloove, ende sweere, den staat der vrije ver-
eenigde nederlanden, den Ed. Hr. Gouverneur
generael, ende raden van India, mitsgaders
dese stadt gekouw, ende gekouw bewesen, in
geenige saecken bedienen, die ick sal
weten onrechtvaardigh besijn, 't sij, dat mij
zulcx blijcke in 't beginsel van't proces
ofte daer nae —

De respective collegien van Justitie achten
alle eere, respect, ende reverentie bewijsen,
geen bedrigh, ofte compositie bemaecken
van eenigh deel, ofte part in de saecken
bekebben. —

voor al mij bewachten geenige onnodige —
dilajen besoecken, waer door de saecken
parchent mochten werden. —

Ende niemant meer bedijsken, als den lacht
van salaris ons voorgestelt toelaat, ende
mede brengt: —

Soo waarlijck Help mij Godt Almaghtigh —

Maniere van Procedereren voor de Colegien van Justitie op Batavia.

Die Imant voor recht bekrecken wil, sal den
selven door den deurwaarder, ofte stadts —
boode respective jegens seeckeren recht
dagh op't morcken bij sonnen schijn des daags
bevooren, ende op het langste drie daagen

bevooren.

Lvooren doen daghvaanden. —

De Tant overheyt, die vanden Naam van Justitie, ende den gerechte, mitsgaders ooch de respective officieren en sal niemant voor recht belnechen, ten sy met speciaal consent, gelijck ook niemant sijne ouders nochte sijne gewesene lijffheer, ofte vrouwe op 25: realen van 8:

Ende op dat den genen die gedachvaart wort, ten gestelden dage gereet mach comen, zal den deurwaerder, ofte boode nevens de daghvaardinge den selven behandigen, ofte thijnen residentie plaatsen laaten, de conclusie die den eysschen voornemens is jegens den gedaagde Lnemen, bij een procureur ondertekent, mitsgaders sijne replijcke, ofte presenteren copia autentijck vande brieven van Schande, obligatien, accoorden, ofte andere instrumenten, daer op den eysschen ten dage dienende namptissement ofte condemnatie schoecken sal: —

Den aenleggen ten gestelden dage niet comparerende, sal den gedaagde op zijn schoek van de instantie geabsolveert, ende den aenleggen inde costen gecondemneert werden, welke costen hij ook betalen sal, al een van nieuws weder vande selve saecke gekoort zal werden. —

Maer indien den gedaagden ten gesetten dage niet

niet en comparerent, sal jegens hem pleent
worden het derde default, ende uyt kracht
vandien pstrecken van alle declinatoire
exceptien, ende een andere dagvaardinge
ende soo hij anders mael geciteert sijnde
niet en compt, sal het tweede default
jegens hem pleent worden, ende een derde
dagvaardinge, ende bij aldien hij alsdan
gedachtvaard[illegible] zijnde, mede niet en
comparerent, ende gedachtvaart is, om
te kennen, ofte ontkennen zijn obligatie
constitutie brieven, ofte instrumenten,
van pbande, ende op het pfoele van
namptissement, te pantwoorden, sal jegens hem
pleent worden het derde default, ende uyt
kracht vandien de voorschreve brieven
gehouden worden voor bekent, ende den
gedaagde gecondemneert, de gedijste penninge
te namptiseren in handen vanden aenleggen
onder cautie de restituendo, mitsgaders
pleent een vierde dachvaardinge ex supera-
bondanty, om te comen, sien den aenleggen
zijn intendit overleggen ende sententie
aen hooren, —

ende ist, dat hij dan echter niet en compareert
sal den eijschen overleggen zijn intendit
mede de verificatien daer toe dienende, —

omme.

omme daer op recht gedaen bevonden, ende indien
den Dijschen sijnen dijsch den rechten genoeck
zijnde bewijst, soo sal die tem bij den rechten
toegewesen wenden, ende de costen daer-
omme gedaen.

Ende bij aldien des dijschens Intendit niet
ten vollen bewesen kan wenden, soo sal
den rechten letten, off de saecken sulcx
gelegen sijn, dat op des dijschens dit gestelt
soude mogen wenden, waerjnne principaelt
negeant genomen sal wenden, op de quali-
teijt van den Persoon, natuure vande saeke,
ende diergelijcke, ende wont de saecke
sulcx bevonden, soo sal den rechten al-
voorens den dijschen sijnen ded afgenomen
hebbende, den gedaagde condemneeren
als boven.

Maer bij soo prae den rechten bevonde, dat den
dijschen zijn Intendit niet behoorlijc: bewesen
hadde, ende tot sijnen det niet ontvangen
konde wenden, sal den default geabsolvt
wenden vanden dijsch, ende niet lemin
gecondemneert in de costen.

Indien den gedaagde compareert op de
2e. ofte den de dagvaardinge, soo sal hij
gehoort wenden, mits respondende
de costen bij den dijschen gedaen, maer
ten vierde dagvaardinge compareerende

en sal

en sal met ontvangen worden, jets beseggen
en waren jegens de voorschreve dagvaardinge.
Ende sal tegen voorschreve alsoo geobserveert
worden, soo wanneer den gedaagden een eerlijk
nederlander, ofte Europiaen is, maer in
saeken tusschen Chinesen, ofte andere onchristen
natien, die onse maniere van procederen
onbekent zijn, ofte den gedaagde een Chinees
moor, swart, ofte ander viel geringh per-
soon zijnde, sal den selven na dat drie
mael geltz: voorsz gedachvaert sijnde
niet gecompareert sal wesen, voor de
vierde mael geciteert worden, op peene
van gijselingh, ende als dan mede niet
comparerende sal metter daat inde
gijsel camer gebracht, ende aldaer
soo lange gehouden worden, tot het
proces sal sijn geterminert, ofte cautie
van berechtshullen staen, mitsgaders
voort gewijsde gestelt sal hebben. —
Ende op dat partijen lebbe mogen
geconstringeert worden, den gestelde
dagen te comparerenen; soo is op deliq
default, dat tegen Jmant gegeven sal
worden, een geltboete gestatueert,
bevelen, voor de eerste default een
quart, voor de tweede een halve, voort

61

ende

Ende den neael, ende voort vierde drie neal
van achten, ende soo wanneer den aenlegge
niet compareerende, comparuit segens hem
gelaent wordt, sal den selven over sijn
default mede een neael van achten, moeten
geven. —

Ende sullen voorsz: boeken hoeven ge-
employeert worden, den beloeve van de
respective camere van Justitie —

Maer als Jmant gedachvaart is, om exe-
cutie te sien decerneren, op een pfaant
vonnisse, willige condemnatie, uyt spraacq
van goede manen, kansactie, ende soo
voort niet en compareert, sal uyt kragte
van't eerste default gehoudenneert, ende
de executie gedecerneert worden. —

Des gelijcx soo Jmant geciteert wort, om
getuygenisse der waerheyt te geven, sal uyt
kracht van't eerste default gecondemnt
worden, getuygenisse der waerheyt te geven,
tot sijne costen op peene van gijseling. —

Maer Indien partijen den gestelden dage compa-
reeren, soo sal den aenleggen sijnen eysch doen,
ende provisie van namptissement verhoeven,
soot hem goet dunckt —

Ende soo den gedaagde eenige exceptien
vermeent te hebben, sal den selven den dage
dienende van antwoort alle teffens, ende —

Ende ad.

tenemael moeten proponeren, ende des niet tenin-
ten principalen antwoorden, uyt gesondert in
exceptien declinatoir, litis pendentis, ende
litis finitae, daer onder begreepen transactie
ende uyt sprake van arbiters van rechten,
daer van by publycke instrumenten, ofte eygen
tant van partye blycht, welcke sal mogen
proponeren, ende daer by blyven persisteren —
ende sal den gedaagde op de provisie van
namptissement, ende op thennen, ofte onthennen
van obligatien, ofte andere instrumenten terstont
gehouden wesen te antwoorden, sonder eenigh
dilay te mogen schoecken, op peene, dat de
voorsz: brieven gehouden sullen worden voor
bekent, ende op de schoete provisie gedisponeert,
naer den rechten bevinden sal te behooren.

Ende den principalen in saeken tondert realen
ende minder bedragende, sal mede terstont
mondelingh geantwoort, gereplicieert, ende
geduplicieert moeten worden, omme daer op,
en op destucken, ende verificatie die partyen
sullen overleggen recht gedaen, ende geor-
donneert te werden naer behooren, sonder
dat partyen voorsz: tare dingtalen by
geschrivte sullen mogen overleggen; maer
zullen deselve ter lyden vande presentatie

ten

ten nolle bij den secretaris aengelijckent worden
ten ware bij den rechter om redenen ander ge-
appointeert wiert —

maer in saecken, meer als voorsz: somma
bedragende, sal den gedaagde, soo hij sulcx schoe-
lijt van acht, veertien, off meerder dagen gegeven
worden, naer dat den raat, ofte schepenen sullen
bevinden te behooren, ommen sijn antwoorde bij
monde te doen, ofte schriftelijck over te leggen, —
welcken lijt partijen hinc inde mede gegeven
sal worden, om te replicieren, ende te dupliceren
alles perceptoir, ende op schecke —

de saecken in mainere voorsz: bij dijsch, antwo:
replijck, en duplijck voldongen zijnde, soo
deselve niet en consisteren in tacken
daer op eenige enqueste van nooden sijn
sullen partijen datelijck, ofte den naesten —
rechtdagh tare scriptures voorsz:, ofte ding-
salen, mitsgaders stucken, en documenten
overleggen, onder behoorlijck inventaris bij
hunne procureurs respective geteeckent,
ende daer op recht schoecken, sonder —
van eenige vordere transplijck, ofte anders
te mogen dienen, ten ware om goede redenen
zulcx bij den rechter: ~~ge~~ consenteert wiert.

maer in saecken, bestaende in faicten

64

Sal.

Sal partijen seeckeren redelijcken lijt gepresigeert worden omme tare geluijgen voor commissie gekoort, ende beeddight te worden. —

Ende sal degene, die zijn geluijgen wil doen tooren, gehouden zijn, sijne partijen daer van daags te voorren gerechtelijck te insinueren, ende aen deselve doen ten tant stellen de articulen, daer op deselve geexamineert, ofte gerecolleert sullen worden, omme bij partijen soot tem goet duecht, daer tegens contra interrogatorium gemacht, ende overgegeven te worden, welcke de gecommitteerdens ook gehouden sullen wesen te ontvangen, ende die geluijgen daer op mede examineeren, ende en sal geen recht gedaen worden, op eenige attestatie, ofte geluijgenissen, op soo danige wijse niet gerecollt sijnde, ten ware de geluijgen absent, ende overleden waaren: —

De geluijgen geltz: voorsz: gekoort, ende den gestelden lijt overstecken zijnde, sullen partijen publicatie vande enqueste versoecken, ende van deselve, mitsgaders vande vordere stucken, ende munimenten copia lichten, sonder dat van noden wesen sal, expres van vordere productie te renuncieren, ofte daer toe desaecken te presenteren, waer naer partijen van achtdag: tot achtdagen sullen schrijven bij reproche, ende salvatien, mede peremptoir, ende op stecke, ten ware om redenen bij den rechter langer lijt sgunt wierde: —

65

Ende

Ende sullen de Procureurs alle de voorsz: termijnen
gehouden zijn waer te nemen, sonder dat men hare
meesters daer toe sal behoorden te dagvaarden.

Des soo sullen de Presentatie altijt daags te voren,
~~als~~ "eer dat" dienen sullen, ter rolle moeten gebracht
worden, met expressie vande namen, ende
toenamen van Partijen, en qualiteijt soo
zij procederen, leveren als eijschen
gedaagde, requirant &c. ook waer toe die saecken
dient, als om eijsch te doen, t'antwoorden, te
repliceren, dupliceren, & soeken ofte Presentatie
te doen &c. op peene, dat anders de Presentatie
ter rolle zal worden geroijeert: —

Ende sullen de Procureurs geene saecken mogen
laten door loopen, sonder termijn te houden,
ten ware bij geen accoort van Partijen
de saeke in state gestelt, ofte wel middeler
tijt aff gemaekt wiert, het welck alsdan
soodanigh ter rolle op de Eclaringe vande
Procureurs aengeteekent sal worden. —

Den genen, die dat heeft omte antwoorden,
repliceren, dupliceren &c. sal jegens den
gestelden dage, ofte eerder, soo gereet is, —
moeten Presenteren, ten fijne daer toe
dagh genomen is, ende soo den zelve daer
van in gebreeke blijft, sal zijn Partijen
den gestelden dagh over steeken sijnde
mogen Presenteren, om Profijt van't
Eeschoeken. —

66

Ende

Ende Indien den genen segens dewelche gepresenteert is dan ooch gereed comt, zal de voorsz: Presentatie vermogen te doen, daer toe dagh genomen was, —

maer den dage dienende dekter in gebreeckhen blijvende, zal metter daat esteechen worden, vant gene daer toe dach genomen was. —

Soo wanneer bij den eijscher voor replijcke gepersisteert wort, en sal den gedaagden geen dagh om te dupliceren ergunt werden, maer sal ter stond moeten dupliceren, ofte voor duplijcke presenteren, ofte daer van esteechen zijn: —

Van Arresten: —

Maer in cas van arrest op persoon, ofte goederen sal geprocedeert werden, als volgt. —

Den genen die Jmants persoon, ofte goederen wil arresteren, sal sulcx moeten doen door den deurwaarder, ofte boode, naer gelegentheijt van den genen, op wiens persoon, ofte goederen het arrest gedaen sal worden ende sal med voorgaende kennisse, ende consent vanden president vanden raat, ofte gerechte, ofte van de respective officier:

De Ingeselenen van Batavia, het sij borgeren ofte de geen, die binnen de Jurisdictie van dien

gelijst

Geluijsl, gelooft, ofte Fixe domicilie houdende sijn,
en sullen om geen der Landerf saecken in hun
persoon, ofte Goederen, gearresteert mogen
worden, ten ware bij merchelijke suspitie
de fuga, ofte dat anders hunne Goederen sochten
te verduijsteren, vervoeren, ofte in fraudem
creditorum vervalieneren, ofte dat in negeert
van eenige Goederen de arrestant soude
mogen hebben, rechte, bij van legaat
ende stilswijgende, ofte expres speciael
hipotheek: —

Des gelijcx en sullen ook de comp: dienaren
in persoon niet arrestabel wesen, nochte
ook hunne rechteningen, verdiende maent
, gelden, wapenen, ofte ijets, dat het hunne
dienst beloont. —

Die onder de gelooghaemheijt vanden neder-
lanthen staat in India, off elders onder
denen dagelijcxen, rechten, woonachtigh
zijn, en sullen den anderen alhier ooch
niet mogen arresteren, ten waare om schulden
alhier gemaecht, ofte die anders voor den
raat alhier gedijscht moeten worden.

maer sullen alle vremdelingen, soo in hun
persoon, als hare goederen gearresteert
mogen worden, uijtgesondert die in
ambassade, ofte publijcke commissie

gehoren.

Gehoren zijn: —

Die Jmants Persoon, ofte goederen wil arresteren:
Zal den selve medeenen schriftelijk: reden van
arrest moeten leveren bij hem, ofte sijnen
Procureurs onderteekent, en ware de
haestigheit des tijschens hulcx niet toe en
laat, ende hem segens de naest volgende
rechtdage doen dachvaarden, en de saeken
ter rolle presenteren, ende en dage
dienende zijn arrest beklagen, ende tijsch
doen, ofte bij non compaitie vanden
gearresteerden, defaulte schoecken, alles
op peene, dat anders het arrest gehouden
sal werden desert. —

De gearresteerde, ofte opposant van arrest
niet wonende hier ter stede, sal in rechten
niet gehoort worden, voor en al eer hij
onverminderd soodanige exceptien, als
jegens het arrest mochte willen proponeren
alhier domicilium gekosen sal hebben,
Indien den arrestant hulcx schocht. —

Alle arresten op persoonen, ofte goederen sullen
en schoecke van de gearresteerdens, ofte
tijgenaers sonder vorderen kennisse van saeken
afgedaen worden, onder cautie vantgewijs
de, en ware in questie van tijgendom, ofte
speciaal hipotheek, ofte dat Jmant —

gearresteert

gearresteert waere, om eenigh gewijsde bevoldaen.

Die van Jmant gerechtelijcken gearresteert wort, sal gehouden wesen t'arrest te obedieren, ende op alle termijnen neffens zijnen procureur in persoon te compareeren, ten waere om siecke ofte andere schoone conde werden.

Gevreest wordende, dat Jmant boven arrest mochte doorgaen, sal den arrestant vermogen den soodanigen borge te eischen, ende bij weigeringe ofte mancquement van dilay in gijselingh, ofte afprehensie te doen gaen.

Die geconvinceert sal wesen, den arrest geviolent te hebben, sal vijftigh realen voor de officieren verbeuren

Ende soo de gene, onder wien eenige goederen coopmansch:, brieven, ofte andere meubelen gearresteert zijn, tot arrest quame te violeren, soude boven voorsz: boeten van vijftigh realen ook gehouden wesen, tot gewijsde te voldoen in allen schijn, off tij cautionaris waere geworden, ende aengenomen tadde, de saecken te defenderen voorden genen, jegens welcken tot arrest gedaen is:

Ten waere soodanigen persoon als noch binnen seeckeren conten tijde de

70

voorsz:

voorschreve gearresteerde goederen wisten te exhiberen, ende bij den rechter daer toe geadmitteert wiert: —

Ende soo verre soodanigen violateur voort gewijsde niet sufficiant geacht mochte werden, sal boven dien med kennisse vanden rechter in apprehensie mogen werden gehouden: —

Denigh gedeelte van een schip, ofte Jonck gearresteert wordende, soo het selve meer als een vierendeel bedraagt, sal het selve arrest moeten houden, ende niet mogen varen, ten waare med sufficiante cautie voort gewijsde, ofte dat het schip ofte Jonck voor dato vant arrest bevracht, ende geladen mogte wesen, ende daer van bij publijcke acte bleecq, want in soodanigen geval alle cautie voor de waarde vant schip, ingevalle het mochte komen te blijven, sal worden gestelt: —

Van Sententien, ende Executien —

Alle deffinitive sententien sullen inhouden, dat den gedaagde gecondemneert wort int geheel ofte deel int gunt van hem gewijst is, ofte daer van geabsolveert, ende voorts condemnatie, ofte compensatien van costen.

Ende sal den rechter gehouden zijn, na dat de saecken in state van wijsen gebracht sullen wesen, deselve met de eerste gelegentheijt te decideren, ende sententie te pronuncieren. —

71

alle

Alle vonnissen, ofte appointementen tusschen partijen
Legeren, sullen, eerst bij den secretaris ter
rolle geleechent, ende daer nijt op gelesen
worden; maer de sententien, ofte processen
sullen bij geschrifte eerst bevoorlz: geexpedi-
eert zijnde, int sententie boek geregistreert
worden, eer deselve sullen worden gepromu-
-ceert: —

Alle vonnissen van schepenen sullen executabel wesen
den lijt van een Jaar, ende de sententie vanden
raadt den lijt van drie Jaren, leveren, —
Jegens den principalen gecondemneerden;
maer na de expiratie vanden voorschreven
lijt respective, ofte legens de weduwe, ende
erfgenamen vanden gecondemneerden
sal van nooden wesen, den gecondemneerden;
ofte desselvs weduwe, ende erffgenamen
ledoen citeren, om executie op de
condemnatie lesien decerneren. —

Soo wanneer Jmant gecondemneerd is inde
costen vanden processen, soo sal den
triumphant sijne declaratie van kosten
maeken, ende de saeche op de rolle
presenteren, om ledienen van kosten,
sonder dat in soodanigen gevalle van
nooden zal zijn, den gecondemneerden
daer omme ledagh vaarden, ten waare

Eij —

Ty bij Continuatie gecondemneert waere —

Ende soo ty den dage dienende niet en compareert, sal jegens hem default gelent worden, ende voort Proffijt van dien Estech van denun-ciatie, ende zal dien volgende de declaratie over geleijt, ende bij den rechter gelaxeert worden: —

maer soo den gecondemneerden compareert, soo sal van de geexhibeerde declaratie aen hem copia gelent worden, ende dagh van vier, ofte acht dagen om daer legens te denunciieren ex Estech: —

alle sententien Interlocutoire, ofte diffinitive daer bij Jmant gecondemneert is, eenige penningen te betalen, ofte te namptiseren sullen na kien dagen, soo verre daer van niet en is geappelleert, in saeche daer jnne toegelaten is te appelleeren, worden geexe-cuteert, in maniere als volght: —

Den deurwaerder, ofte boode sal hem med de sententie om te executeeren ter hant gestelt laten vinden aenden persoon, ofte woon-plaatsen vanden gecondemneerden, ende den selven sommeeren binnen 24: uyren te betalen, devoorsz: 24: uyren verstreeken zijnde, jngevalle daer geen betalinge wiert

gedaen.

gedaen, sal den voorschreven deurwaerder, ofte bode andermael voldoeninge vande voorschreve sententie versoecken. —

Ende blijft hij als dan noch in gebreeke, sal den deurwaerder, ofte bode medcommunicatie vanden officier, en overstaen vanden secretaris, en twee gelijgen, nemen soo veel meubelen, ende taeffelijcke goederen, als hem genoech dunck: sal, om de condemnatie te voldoen, ende dat onder bekoortz: inventaris, bij den secretaris twee gelijgen, ende hem executeur gelicht, en waarne den gecondemneerden eenige meubelen ofte in meubelex goederen aenwese, aen de welcke hij begeerde, de executie gedaen te hebben: —

welke goederen, bij aldien den gecondemneerden deselve ondertusschen niet en comt remedieren, den lijt van drie dagen ~~ofte~~ streeken sijnde; naer voorgaende affixie van biljetten int openbaer door den voorsz: executeur en overstaen vanden secretaris, ende twee gelijgen aen de meest biedende sullen worden verkocht.

maer soo de betalinge uijt de penningen vande meubele goederen van de gecondemneerden geprocedeert, niet en kan werden gedaen, zal den voorsz: executeur in arrest stellen de dijgene onroerende goederen vanden gecondemneerden geprocedeert, daer na de

huijsgoederen

Tuijsgoederen, ende Erffpachten, ende daer na succes
sivelijck al sulcke inschulden, als den gecondem-
neerden Leest, ende deselve drie weecken
daer naer med aenslaen van biljetten, ende
omslaen vant becken, en opstaen van
den officier, ende twee gecommitteerde raden
ofte schepenen uit openbaer Lesschoopen
voor gereet gelt, wel verstaende, dat soo
wanneer eenige Tuijsen, Landen, ofte andere
goederen verkocht werden, voor schoopen
kustingen, als dan soo veele penningen
gereet bedongen sullen worden, als ver-
loopen zijn, ende de reste op gelijcke
dagen, als de resterende kustinge verschijnen,
en waare partijen anders accordeerden. —
Ende sullen den copen bij den rechter
respective brieven van decreet gegeven
worden: —

alle de goederen, meubelen, en crediten
des gecondemneerdens in Jurisdictie van
Batavia verkocht zijnde, soo ere de gecon-
demneerde buijten de voorsz: Jurisdictie
noch andere goederen Leest, soo sal bij
letteren requisitoir aen den rechter, daer
die gelegen zijn, verkocht worden, omme
daer aen bij executie, ende schoopinge
tachten wesen te vorderen, en te schalen,

med.

med de costen daeromme gedaen, op welcke requisitie alle recht dagen, onder desen staat sonterende, gehouden sullen wesen executie ledoen. —

Ende soo verre alle des gecondemneerdens goederen tot voldoeninge van het achterwesen niet en mogen strecken, soo sal den gecondemneerden geseckert, ende in gevangenisse gestelt ende gehouden worden op ses stuyvers daags sonder meer, ter tijt, tot hij den triumphant sal hebben voldaen, ofte gecontenteert: —

ofte soo het een kinders, swart, ofte andere onkristen persoon is, sal den tijt van veertien dagen in hechtenisse gesette worden, ende geen raat tot betalinge welende voor de somma in de condemnatie begrepen, tot lijff dijgen gekocht werden, onder de hant, off uit openbaar aende meest biedende, bevelen, soo wanneer niet geen meer schuldigh is, als de waerde van zijn lijff bedraagt, en sal met soodanigen schoopinge niet mogen vol-staen, alsoo bevonden is, dat sulcx toegestaen werdende veele valsche, ende sinistre practijcken ondervoorsz: natie in swangh souden gaan; maer sal den gecondemneerden in de kettingh geklonchen, ende gehouden werden tertijt toe, hij sijne crediteuren sal hebben voldaen, ofte gecontenteert.

76

maer

maer Sententie in actien meele gewesen, daer bij-
den aen leggen eenige huijsen, landen, ofte goederen
toegewesen zijn, zullen geexecuteert worden
in voegen hier navolgende: —

Den gecondemneerden, ende ook de occupateur
van de toegewesene goederen, zullen insgelijcx
naer kien dagen naat pronuncieren vande
Sententie bij den deurwaerden, ofte stadts boode
gesommeert worden, hare handen te trecken
ende ledigh te maeken vande toegewesene
goederen, ende den triumphant daer mede te
laten gevenden, ende bij soo verre sij het selve
binnen voorsz. drie dagen niet en doen, soo
zal daer naer den gecondemneerden, ofte
occupateur door den officier respective
metten daat daer uijt gestelt, ende den triumphant
daerinne gestelt worden: —

En de sententien, daer bij Jmant gecondemneert
is, neerl: bewijs ende reliqua te doen, ofte
eenigh ander fault te presenteren, sullen mede
naer kien dagen, en naer voorgaende
sommatie geexecuteert worden, als volght
de gecondemneert zal gegijselt worden in
Berliere herbergh, op een peene van kien
realen, ende soo verre hij ten gestelden dage
niet en compareert inde gijselinge, sal
hij daer bij den deurwaerden, ofte boode
gesocht worden, ende den selven hem niet

vinden

Bindende, sal voorts geapprehendeert, ende in Rechtenisse
gesetl. worden, mede op het stuyvers daags
tot sijnen Costen, Certijt Coe hij voldoen sal
hebben, Ingunt daer hij in gecondemnt. is,
ofte den Eijsschen gecontenteert: —

Ende soo verre hij in gijselinghe inde herberge
gecompareert, ende veertien dagen aldaer
geweest Rijnde, niet en bewijst van Rijne Deli-
gentie omme bevoldoen, daeromme hij
gegijselt is, tot contentemt. vanden rechter
Kal in apprehensie, ende Rechtenisse gesetl.
worden, op het stuyvers daags als vooren.

Ende soo Jre den gecondemneerde, den
maant in Rechtenisse geweest Rijnde, de
condemnatie niet en voldoet, sal den
triumphant aenden raat, ofte rechter
mogen Schoeben, dat het Feijt, off
Welcq inde condemnatie begrepen
gelaxeert ende tot een Pecuniele somme
gedirigeert sal worden, waer Coe den ge-
apprehendeerden behoorlijk declaratie
opgelexert, ende den Cijt van veertien
dagen gegunt sal worden, omme daer
Legens te debatteren, ende hebbende
Laxatie vanden rechter sal den trium-
phant Rijne Executie mogen doen

als hier.

als hier vooren, blijvende den gecondemneerden
evenwel in hechtenisse, tot dat de executie
gedaen, ende den triumphant voldaen zijn
zal: —

wel verstaende, bij soo verre Heijt daer jmme —
Jmant gecondemneert is, bequaemelijk bij een
derde geeffectueert han worden, dat het in
sulken gevalle tot heuren vanden rechter sal
staen, ofte bij gijselinge, gelijk voorsz: te procederen
ofte in plaatse vandien den gecondemneerden
naer sommatie, ende renovatie in gebreeken
blijvende te verhoecken, dat Jmant bij den rechter
gecommitteert worde, omme thelve tot hosten
vanden gecondemneerden te doen, mits den
triumphant bij provisie deselve costen ver-
schietende, omme die bij executie weder
te verhalen. —

Ende soo wanneer Jmant niet in zijn —
prive naem, maer als voort, curateur,
administrateur, ofte in dien gelijk: qualiteijt
gecondemneert wort, eenige peninge te betalen
tegens den selven sal mede geprocedeert
worden tot executie bij sommatie, renovatie
ende gijseling, tot dat hij aengewesen sal hebben
eenige goederen vande gene, daer aff hij de
administratie heeft, omme daer aen d'
executie te doen, ofte vertoont, datter

niet ten

met den besten en is, ende dat bij weeckeringh, ofte
anderhints tot discretie vanden rechten, bij soo prme
den deurwaerder ofte boode van Jmant resistentie
mochten [illegible], gedaen wiert, ofte dat tij-
Brieffe van resistentie mochte hebben, sullen
dan de officieren respective bekennen geven
die haen in sulcken kas, ofte in persoon,
ofte door hunne dienaers gehouden sullen
wesen te adsisteeren: —

De penningen vande geexecuteerde Goederen
geprocedeert, sullen door den deurwaerder, ende
boode respective genaempt, ende door den secret:
binnen den tijt van ses weecken precijs na de
venditie aen den genen, dieet behoort ofte andicht
worden, doch altijt onder cautie de restituendo,
ende soo Jmant vande coopers in gebreecke
van betalinge mochte blijven, sal den secretaris
den selven paratelijk door desen deurwaerder
ofte boode mogen doen executeren. —

wel verstaende, dat soo wanneer eenige Landen,
huysen, schepen, ofte andere Goederen, voor
schene kustingen, ofte pajen schocht worden,
als dan bij den secretaris de coopers haere ge-
stipuleerde termijnen gegeven sullen worden.

Ende is den executeur, mitsgaders oock den
secretaris verbooden, eenige Goederen op de exe-
cutien bij hem lieden gedaen, termijnen, —

directelijk:

niet legestaende eenige Provocatie der executie
worden gestelt, mits dat alvoorens bij den gouverneur
generael geapprobeert wort: —

maer sullen de vonnissen bij schepenen gewesen
tare executie hebben, ter somma van
tandent realen van achten, niet legestaende
eenige appellatie der Contrarie, ende sonder
prejuditie van dien: —

doch de reformatie en sal geen Inhibitie, ofte
Suaccantie jegens de executie van schepenen
vonnisse gleent worden: —

maer van Lententien bij den raadt des
casteels gewesen, en sal geen appel, ofte
reformatie worden gleent, maer soo iemant
Erreur wilde proponeren, ende revisie schouchen
soude sulcx mogen doen, binnen den tijt van
twee Jaren, mits consignerende onder den
Secretaris de somma van twee tondent
realen van achten: —

Ende sal den genen, die in revisie ontfangen
is, gelauden wesen, vanden gouverneur
generael, ende raden van India adjunctis
te schoechen, omme neffens de voorsz:
raden tot proces Elersien, dewelche
tem gleent sullen worden tot soodanigen

getal

gelal, als daer raden over degegeven sententie
geselen hebben: —

Ende sullen de gem.t adjuncten bij de voorschreve
raden ontbooden zijnde, gehouden wesen
te compareeren, ende voor alle saecken
sweeren, dat hen jegens den gemelten
raat reverentlijk: dragen sullen, mitsgad.s
dat zij inden processe geen advijs, ofte —
consulatie gegeven hebben, ende dat sij —
hunne opinie succeerlijk:, ende oprechtelijk:
sullen geven, als zij in hunne conscientie
ende goede justitie sullen bevinden te behooren
sonder gunste, faveur, haat, ofte simulatie,
ende dat zij (gedurende de visitatie van
stuchen) secreet sullen houden (geene dat
sij vandien zullen hooren, ende sien. —

Maer en sullen van sententien gegeven in
materie possessoir geen propositie van —
erreur toegelaten worden; maer sullen
partijen hun recht mogen vervolgen in 't
petitoir, in dient hun goet dunckt: —

Weesmeesteren.

Alsoo den rechter voornamentlijk: toestaat, op-
sichte hebben, over de onmondige wesen, als
andere persoonen die haer selven, ende haere
middelen niet machtigh en sijn te gouverneren,

ende

ende deselve med de Gerechts saeken geoccupeert
kynde, daer toe niet wel connen vaceren, soo
is goet gevonden, ende geordonneert, dat jaerlijcx
naer de Pinckwinge van de week, bij den baljuw
ende schepenen in dobbel getal, in raden van
India gekosen, ende gestelt sullen worden
vijff eerlijcke gequalificeerde personen, de
welcke twee comp.s dienaren, ende drie
borgeren, die generaltz: opsicht, ende gesach
over de voorsz: onmondige wesen, ende
hare middelen sullen hebben. —

Alsoo in deselanden dagelijcx vele luyden
komen testerven, die alhier geene magen
ofte erffgenamen nalaten, welcke
hare goederen souden mogen aenvaerden,
ende dat deselve goederen meest zwaerloost
soude worden, ende niet terecht komen,
en ware daerjuyme bij de overheyt werde
voorsien, soo is mede geordonneert, dat
de voorsz: weesmeesters insgelijcx negeert
ende toesicht op deselve hebben sullen —

Ende soo wanneer Jmant afflijvigh wort
het zij mannen, ofte vrouwen, kind, ofte
kinderen achter latende, ofte geen magen,
ofte gerechtige erffgenamen alhier hebbende
sal den doot graver, die het graff voor den

afflijvigen

afflijvigen maeckt gehouden wesen, al eer den
selven begraven wort, sulcx weesmeesteren
ofte den secretaris vande weeskamer aen
te brengen, op verbeurte van Rijn dienst —

Ende sullen de namen, en woonstede van
den overleden bij den voorsz: secretaris
in een register, welcq hij daer af houden
sal, aengeteekent worden, mits soo den
voorsz: doot graver, als den secretaris —
daer voor genietende ecke ses stuyvers;

waer na den boode vande weeskamer als —
tem des bij weesm: belast sal worden, den
overgeleeden man, ofte vrouw sal dagh
vaarden ter weeskamer te komen op sulcken
dagh, als de weesmeesteren gelieven sal, —
daer van genietende ses stuyvers, alle te
verschieten bij de weeskamer, ende wederom
te verhalen aende goederen vande weeskinderen
die ter kamer bewesen worden —

Vader, ofte moeder langst levende, sullen
gehouden wesen ter weeskamer te komen,
om me te verstichten ende der wesen goet
te bewijsen, ende te weesboek te brengen
in presentie vande drijf genamen, soo deinge
Rijn, ende dat binnen ses weeken oppeene
van twaelff realen van achten te verbeuren

84

ende des.

Ende des niettemin gehouden blijven bewijs te doen,
en ware de langst lexende bij advijs van wees-
meesteren, ende de naeste vrinden om redenen
soegelaten wierden, langer tijt te gemelen,
om bewijs te doen, en indien boedel onge-
deelt te blijven sitten: —

Ende sal niemand van sijne kinderen scheijden,
ofte sal aenbrengen bij inventaris, ende in geschrifte
overleveren alle de goederen, meubelen, ofte in-
meubelen, huijsen, erven, pachten, renten,
schepen, ofte parten schepen, gelt, actien, schulden
en onschulden, hoe die genaemt mogen wesen.

Mits gaders gout, ofte silver cleynodien, cleederen
ende alderhande huijsraat, dewelcke ~~[illegible]~~ den
overleden en lijde vandesselvs doot gehadt,
ende beselen heeft, dat gestercht mededeelen,
die hem bij weesmeesteren, welcke daer toe
geäutoriseert zijn, affgenomen sal werden
en ware, dat bij voorsz: weesmeesteren, ende
de naeste vrinden, ende de voogden vande
wesen andens genaden geacht, ende verac-
cordeert wiert: —

Soo bevonden wort, dat eenige goederen —
verschweegen, ende niet inde geseijde inventa:
gestelt zijn, sullen deselve sonder eenige
contradictie komen, ende blijven tot

voordeel.